

Het Koloniaal Weekblad

Orgaan der Vereeniging

Opgericht door Kolonel
G. E. V. L. van Zuylen,
21 Maart 1900.

OOST

EN WEST

„Het Koloniaal belang
is een algemeen
Nederlandsch belang.”

Abonnementsprijs per jaar:

Vrij aan huis of franco per post binnenland, bij vooruitbetaling. f 2.50
Voor Oost-Indië en het Buitenland f 4.—
Afzonderlijke nummers „ 0.05

Prijs der Advertentiën:

Per vakje f 2.—
Bij contract reductie.

MEDEDEELINGEN of INGEZONDEN STUKKEN moeten worden geadresseerd „aan de Redactie-Commissie”, en gezonden aan de Presidente: 7a HEERENGRACHT, DEN HAAG.
Voor Administratie en Verandering van Woonplaats wende men zich tot den Heer W. VAN DER ZIJL, 51 Verhulststraat. □
Voor Advertentiën tot de Drukkerij „LUCTOR ET EMERGO”, AMALIA VAN SOLMSSTRAAT, Telefoon 4424, beiden DEN HAAG.

Inhoud van dit nummer.

De St. Nicolaas-Uitstalling van Boeatan. — H. M. de Koningin-Moeder. — Het Rassen Congres — Plechtige opening der Havenwerken te Soerabaja. — West-Indië. — „Ons Suriname”. — Wat de Inlander zegt. — Wat de Chinees vertelt. — Van Vreemde Koloniën. — De opstand in China. — Ingezonden. — Oost- en West-Indisch Literatuur-Overzicht. — Leesta'els. — Mededeelingen. — Ledenlijst. — Officieele Berichten.

H. M. de Koningin-Moeder.

Waren wij 26 October jl. in de gelegenheid het laatste portret weer te geven van Prinses Juliana, met niet minder ingenomenheid geven wij hier beven een plaats aan het borstbeeld van H. M. de Koningin-Moeder, de zoowel hier als in Nederl.-Indië algemeen beminde Vorstin, die zoo vaak de levendigste belangstelling betoonde voor het wel en wee onzer Koloniën. Deze plaquette in brons werd onlangs vervaardigd door den beeldhouwer Aug. Falise te Wageningen, om te worden geplaatst in Oranje-Nassau-Oord, het door H. M. gestichte sanatorium voor longlijders.

Het Rassen-Congres

van 26—29 Juli j.l. te Londen gehouden.

Van bevriende zijde werd ons het Verslag toegezonden der verhandelingen van het eerste internationale Rassen-Congres, dat dezen zomer in de universiteit van Londen plaats had. Voor belangstellenden ligt het ter inzage op de leestafel in Heulstraat 17, Den Haag.

Het doel dier samenkomst van een duizendtal menschen van onderscheiden rassen uit alle oorden der wereld was, zooals een der genomen besluiten luidt:

„To promote cordial relations among alle divisions of mankind, without regard to race, colour or creed, and in particular, to encourage a good understanding between East and West”.

Het eere-voorzitterschap werd achtereenvolgens vervuld door Graaf Vay de Vay van Hongarije, Dr. Lim Boon Keng als vertegenwoordiger van den Chineeschen Gezant, den heer T. Watanaba, lid van het Japansche Parlement, Z. H. de Gaekwar van Baroda (Britsch-Indië), Gen. Légitime, oud-president van Haïti, Senator Suleiman el Bustani Efendi van Turkije en Hadji, Mirza Yahya van Perzië.

Een even groote verscheidenheid leverde de gehouden redevoeringen op, waaronder zeer belangrijke.

Jhr. L. C. van Panhuys, een der Hollandsche leden, heeft doel en streven der vereeniging „Oost en West” besproken, welke in dezelfde lijn liggen.

Het volgende congres zal over 4 jaar te Honolulu worden gehouden.

De Sint-Nicolaas-Uitstalling van Boeatan.

De uitstalling ter eere van het aanstaande Sint-Nicolaasfeest in de lokalen van „Boeatan”, Heulstraat 19, Den Haag, zijn werkelijk een kijkje overwaard. Hoewel vele lezers van Het Koloniaal Weekblad ongetwijfeld op hunne wandeling door de Hofstad van zelf uit belangstelling hunne schreden dezer dagen ook daarheen zullen richten, kunnen wij toch niet nalaten hier met een enkel woord er nog eens aan te herinneren, hoe zeer de meeste producten van onze Indische kunstnijverheid en huisvlijt zich eigenen tot feestgeschenken voor hen, die iets eigenaardigs, iets bijzonders wenschen.

Er zijn onlangs mooie, nieuwe bezendingen uit Indië ontvangen, o. a. een groote verzameling batiks en lederwerk, door de directrice van „Djoedjische Kunstarbeid” zelve meegebracht. Zoo ook prachtige weefsels en een groote verscheidenheid van voorwerpen in rood- en geel-koper en allerlei typisch Indisch aardewerk en vlechtwerk.

Van 3—6 is er gelegenheid tot theedrinken.

PLECHTIGE OPENING DER HAVENWERKEN TE SOERABAJA.

Aan het „Weekblad voor Indië” ontleenen wij tegelijk met nevenstaande afbeelding, ook de volgende beschrijving:

„De tweede dag van het bezoek van den Gouvern.-Generaal was voor Soerabaja de meest belangrijke. Toen toch had de plechtigheid plaats van het steken der eerste spade in den grond, met welke zinnebeeldige handeling de landvoogd een begin van uitvoering gaf aan de groote havenwerken voor Soerabaja.

Aan den zeeoever, daar, waar straks tallooze arbeiders het grootsche werk zullen aanvangen, waren in de brandende zon twee groote tribunes gebouwd, die zich op 6 October reeds vroeg in den morgen vulden met vele genoodigden en belangstellenden. Met dundoek en groen was aan alles een feestelijk aanzien gegeven. Op een speciale estrade bevonden zich de zitplaatsen voor den landvoogd en de verschillende autoriteiten die tegenwoordig waren.

In een goed doorwrochte rede definieerde de bekwame directeur van B.O.W., de heer Homan van der Heide, de economische functie der nieuwe werken. Spr. behandelde uitvoerig de vroegere plannen en legde ten slotte de betekenis bloot van de havenwerken, zooals zij nu volgens de plannen van de heeren prof. dr. J. Kraus en G. J. de Jongh, zullen worden.

Mr. Paets tot Gansoyen bood hierna met een korte, krachtige rede namens Soerabaja's handel de zilveren spade aan, waarmede Z.E. de symbolische inwijdings-handeling verrichten moest, en daarna volgde de kranige rede van den landvoogd, die een oratorische triomf was, waarvan allen een sympathieken indruk behielden.”

Daar door het felle licht de Gouv.-Gen. op de foto niet goed te zien was, geven wij in afzonderlijk medaillon het portret van Z. E. De statige gestalte van mevr. Idenburg in donker gewaad is te herkennen juist op de afscheiding tusschen groote tribune en kleine estrade.

WEST-INDIË.

SURINAME.

De waarnemend Gouverneur heeft o.m. aan de Koloniale Staten ter goedkeuring aangeboden eene verordening tot nadere wijziging van het tarief van invoerrechten, wat betreft olie, waardoor ruwe petroleum zal worden vrijgesteld van invoerrecht. Het motief is, dat ruwe petroleum gebruikt kan worden voor het verdelgen van muskieten.

Elke stap in de richting van verbetering van den hygiënischen toestand moet worden toegejuicht.

Is het niet om er wanhopig onder te worden dat het nu nog noodig is de wenschelijkheid te betoogen van voorschriften tot wering van muskieten uit watervaten enz., zooals de heer Bueno gedaan heeft in de openbare vergadering der Koloniale Staten op 19 October j.l.

In al de naburige Engelsche koloniën bestaan zulke voorschriften reeds lang, en, wat meer zegt, ze worden streng gehandhaafd.

En dan meent de Min. van Koloniën dat de betrekkingen van Geneeskundig Inspecteur en Chef van het Militair Hospitaal zeer goed gecombineerd kunnen blijven!

De West van 24 October noemt de vrijstelling van ruwe petroleum van invoerrecht een uitstekende maatregel en vraagt, terecht, of het geen aanbeveling zou verdienen om van deze gelegenheid gebruik te maken om ook chinine vrij te stellen van invoerrecht.

In het nummer van 27 October schrijft hetzelfde blad over de malaria in Nickerie:

„In strijd met hetgeen men ons de vorige week uit Nickerie berichtte, meldt men ons van andere zijde, dat op Hazard niet de minste verbetering in den toestand valt te constateeren. Het plantage hospitaal bevat zoowat honderd zieken, terwijl dit aantal niet eens alle koortslidder aangeeft.

De malaria epidemie in Nickerie van twintig jaren geleden, heeft drie jaar geduurd. Tot dusverre is er niets, dat een korter duur van de huidige epidemie doet voorzien.”

Te Paramaribo is de strijd begonnen tegen de „stinkvogels”, de bekende aasgieren, die tot dusver als vrijwilligers-straatreinigers dienst deden en om die reden ontzien werden, niettegenstaande zij de daken en zoodoende het drinkwater vervuilen.

Hoe nu met de andere vogels, die, hoewel in mindere mate, hetzelfde doen?

Bewijst deze vraag niet dat men met het drinkwatervraagstuk den verkeerden weg heeft ingeslagen?

Het boschwezen heeft — meldt De West van 27 October — een ernstig verlies geleden door het afbranden van aanplantingen over een oppervlakte van 5 H.A. bij sectie O langs den spoorweg.

Verbrand zijn 1700 Hevea boompjes, de oudste, die het boschwezen bezat, tot 4 à 5 jarigen leeftijd. Voorts 2000 Copie boompjes, 600 mahonieboompjes, en diverse andere planten.

De brand is ontstaan door het afbranden van wied langs de spoorbaan, welk vuur zich door de savana voortplante tot de bewuste aanplantingen.

De waarnemend Gouverneur heeft aan de Koloniale Staten ter goedkeuring aangeboden eene verordening tot uitvoering van art 65 der Octrooiwet (Staatsblad 1910, No. 313, Gouvernementsblad 1911, No. 24).

Uit de Memorie van Toelichting blijkt o.m. dat, volgens art 1 Stbl. 5, indien voorwerpen zijn verbeurd verklaard, de rechthebbenden op het octrooi, indien zij zich binnen drie maanden, nadat het vonnis in kracht van gewijsde is gegaan, daartoe ter griffie aanmelden, kunnen vorderen, dat die voorwerpen aan hen worden afgegeven. In de Nederlandsche wet is deze termijn 8 dagen; hetgeen de wd. Gouverneur tekort vond; omdat hij zich het ongetwijfeld niet denkbeeldig geval voor oogen stelde, dat de octrooihouder, op wiens recht opzettelijk inbreuk is gemaakt, niet in Suriname, maar in Nederland of daar buiten gevestigd is, zoodat, zal deze in de gelegenheid zijn tot het doen der requisitie, een behoorlijke termijn behoort te worden genomen.

Overigens is met in inachtneming van de eischen der in de kolonie van kracht zijnde strafwet, de Nederlandsche redactie gevolgd,

(Nwe Rott. Cour. 14 Nov.)

De uitslag der te Paramaribo gehouden onderwijzersexamens was als volgt: van de 114 kandidaten geslaagd 46, n.l. voor den vierden rang 26 van

de 64; den derden rang 12 van de 30; den tweeden rang 3 van de 13; den eersten rang 0 van de 2; het Engelsch 2 van de 2; het Duitsch 1 van de 1; de handwerken 2 van de 2.

In een hoofdartikel getiteld „Onderwijs en Landbouw” schrijft de Nwe Sur. Courant van 26 October:

„Er gaan, volgens het Koloniaal Verslag 1911 over 1910, in de geheele kolonie 3905 kinderen ter school; ongeveer een achtste daarvan verlaten jaarlijks weder de school — in 1910 was dit getal 1274 — hoe velen hiervan gaan zich wijden aan den landbouw, de hartader der kolonie? Wij gelooven geen een.”

De redactie zal nu het antwoord hebben te zoeken op de vraag: waar komen de crekan-landbouwers in de kolonie van daan en hoe hebben allen kans gezien aan den schoolplicht te ontsnappen?

Onze West bespreekt het adres van ingezetenen van Curaçao inzake het onderwijs. In het nummer van 28 October deze uitspraak:

„Wie gevoelt de waarheid van het aangehaalde niet en wie onderschrijft daarom niet ten volle he.:

Doch de school moet meer doen dan slechts kennis aanbrengen.

Ja, de school, de Surinaamsche scholen moeten meer doen, zij moeten het kind hebben geleerd zijn wil ten goede te leiden, zijn hartstocht te breidelen en zijne begeerte te matigen.

Kortom alle zielsvermogen van het kind moeten gelijkmatig ontwikkeld worden.

Ware dat het geval, de kinderen zouden niet reeds het eerste jaar dat zij de school verlaten, den breeden, onzedelijken weg opgaan. Wij laten hier de gordijn vallen!”

Excusez du peu!

Het recept wordt in het artikel niet medegedeeld. Mocht het in het slot-artikel verschijnen, dan zal de overzichtschrjver van Het Kol. Weekblad niet verzuimen het mede te deelen. Wie weet, hoe eenvoudig het is!

Suriname van 27 October geeft, naar aanleiding van den gepubliceerden staat over de maanden Januari—September, beschouwingen over de inkomsten der kolonie.

Onder meer schrijft het blad:

„Meer dan bevredigend, schitterend mag de uitkomst over dat tijdvak heeten. De reeds hooge raming voor 1911 is in de eerste 9 maanden totaal overschreden met bijna 2 1/3 ton, terwijl nu reeds 1 1/2 ton meer is ontvangen dan in een gelijk tijdvak van 1910.

Sinds eenige jaren reeds bewegen zich de middelen der kolonie in stijgende lijn.

Hierin heeft belastingverhooging wel eenigen invloed gehad maar toch niet zooveel, dat hieraan in de eerste plaats gedacht moet worden bij de verklaring van het gunstig verschijnsel.

Een der middelen, die den invloed der belastingverhooging ondergaan, is de inkomstenbelasting. Dit middel vooral is belangrijk om er op te wijzen. Het kan als de barometer van den financieel-economischen toestand der kolonie beschouwd worden.

Bij een zorgwekkenden economischen toestand kan zelfs belastingverhooging de opbrengst der inkomstenbelasting niet dwingen te klimmen. Hoogstens kan een teruggang ten poos tegengehouden worden.

Maar ook vóór de verhooging der belasting is dat middel steeds stijgende geweest.....”

Verder schrijft het blad:

„De goud-industrie wijst in de laatste jaren een gestadigen achteruitgang aan. Zou het feit, dat de opbrengst van concessien en vergunningsrechten steeds dalende is en in de eerste maanden opgebracht heeft minder dan de helft der raming (ram. f 46.500, opbrengst f 22.856) en ook minder dan in de eerste 9 maanden van 1910 (f 25.655), kunnen geweten worden aan het kleinbedrijf dat gene nieuwe concessies vraagt maar oude repasseert, de opbrengst der belasting op het verkregen goud vertoont ook bedroevende cijfers. Terwijl de raming voor de eerste 9 maanden bedraagt f 62.250, is de opbrengst geweest slechts f 49.050 tegen f 55.871 in een gelijk tijdvak van 1910.

Komen wij nu aan de balata-industrie, dan vinden wij schitterende cijfers.

De raming van concessie- en vergunningsrechten tot het ontginnen van balata op domeingrond en retributie op de op domeingrond verkregen balata bedraagt voor geheel 1911 f 160.000 en voor de eerste 9 maanden f 120.000.

De opbrengst tot eind September bedroeg reeds f 374.473, dus meer dan tweemaal de ra-

GEBROEDERS DOMHOFF.

HOFKLEEDERMAKERS v. Z.K.H. DEN PRINS DER NEDERL.
Parkstr. 8, DEN HAAG, Tel. 3092

Gala-Costuums. — Uniformen. — Rij- en
Automobiel-Kleding. — Pelterijen.

Dames Wandel-, Rij- en Automobielkleding.

MARTINUS NIJHOFF

's-GRAVENHAGE - LANGE VOORHOUT 9.

LEVERING VAN ALLE BOEKEN EN TIJDSCHRIFTEN.
ZENDT GAARNE CATALOGI, ENZ. OP AANVRAGE.

GEREGELDE ZENDINGEN NAAR OOST- EN WEST-INDIË
— AAN LEESGEZELSCHAPPEN EN PARTICULIEREN.

NAAMLOOZE VENNOOTSCHAP

Maatschappij tot Exploitatie van Onroerende Goederen
„MOOI NEDERLAND”,

gevestigd te 's-Gravenhage, Koningin Emmakade 107,

exploiteert uitsluitend fraai en gezond gelegen terreinen in Nederland, o.a. het Villa-Park „Berg en Dal” (Sterrenberg en Keteldal). Gemeente UBERGEN.

Gelegen aan de beide groote wegen Nijmegen—Kleef, 80 Meter boven 't water, zuivere zandbodem, fraai en afwisselend houtgewas, schoone vergezichten, geregelde tramverbindingen, ruime en gemakkelijke verkeerswegen. *Ontworpen Electriche Bergram door het geheele terrein.*

Terreinen van alle afmetingen te bevragen aan het Kantoor der Vennootschap en bij den Heer A. CREMERS te Berg en Dal (bij Nijmegen).

Adverteert in DIT Blad.

C. HOYNG,

SPIJSTRAAT 20/22 - DEN HAAG.
Amsterdam - Utrecht.

Onze geïllustreerde catalogus is een uitstekende handleiding om zich op huishoudelijk gebied in te richten.

Tafelserviezen - Glaswerk - Lepels
Vorken - Messen - Gasolinelampen.

PRIJSCOURANT GRATIS.

TOKO-BAHROE, Interc. Tel. 4796.

VAN KINSBERGENSTRAAT 126, DEN HAAG.

Dagelijksch versehe DODOL en WADJIECK

... per stuk en per schotel. ...

DIRECTE AANVOER UIT NEDERLANDSCH-INDIË.
W. BARNAS & DIEMERS, - Importeurs.

Behangers en Stoffeerders

Linoleums,

Tapijten,

Meubelen.

P. J. Veelo & Zonen
Den Haag
Lange Houtstr. 15b
Telefoon 6655.
Herderinnestraat 18
Telefoon 2049.

ming voor geheel 1911. In 1910 bedroeg de opbrengst f 200.588. Een kolossale vooruitgang dus. En deze industrie is steeds voortschrijdende geweest.

In 1907 bedroeg de opbrengst van hetzelfde middel f 96.714, in 1908 f 119.463, in 1909 f 131.580. In het begin van dit jaar (1911) trad een verhooging van de retributie op de balata in werking waarmee echter bij de raming voor dit jaar rekening is gehouden.

De balata-industrie is dan ook de kurk waarop de kolonie drijft. Aan haar is te danken dat zoovele middelen, die verband houden met den algemeenen welstand (invoerrecht, accijns binnen, gedistilleerd, verlobsbewijzen tot verkoop van gedistilleerd, enz.) de raming overschreden hebben. Dat de belasting op de huurwaarde achter gebleven is, moet geweten worden aan de verlate inning tengevolge

van de invoering van de gewijzigde verordening daarop. De achterstand wordt zeker weer ingehaald.

Het bestuur mag de balata-industrie voorzeker beschouwen als een troetelkind en daaraan alle aandacht wijden, wat niet beteekent, dat de eenige zorg moet zijn er zooveel van te trekken als er van te trekken valt, maar o.m. te zorgen dat zij blijft bloeien en aan de personen die haar bepefenen en hunne kapitalen zoowel als hunnen arbeid er in wagen, niet noodelooze moeilijkheden in den weg gelegd of hun schade veroorzaakt wordt.

Over het een en ander hebben wij misschien te zijner tijd wat te zeggen.

Intusschen zij hier vermeld, dat er een belangrijke herziening van de balata-verordening in den maak is. Dat deze herziening van wijze beginselen uitga!

„ONS SURINAME”.

Zoo heet een zeer nuttig, keurig uitgevoerd werk, dat onlangs door den Nederlandschen Studenten-Zendingsbond is uitgegeven, samengesteld door H. Weiss, secretaris van het Zendingsgenootschap der Broedergemeente te Zeist. Het is hoofdzakelijk bedoeld als „handboek voor zendingstudie”; er is dan ook afzonderlijk een praktische Leidraad bij, ten dienste der studiekringen, die de in het boek behandelde stof cursusgewijze willen bestudeeren.

Voor allen, die in onze kolonie Suriname belang

name voor den zeer geringen prijs van f 1.20 fr. p. p. te bekomen bij den boekhandel van den Zendingstudieraad, Dir. A. J. C. van Seters, Javastraat 78 Den Haag.

Om een denkbeeld te geven van den aangenaam onderhoudenden toon, waarin het geschreven is, nemen wij het volgende er uit over bij de fraaie illustraties, die ons welwillend werden afgestaan:

„Suriname, gelegen aan de Noordkust van Zuid-Amerika, wordt in het Zuiden begrensd door het Tumac Humac gebergte, de Corantijnrivier is in het

Gezicht op de stad Paramaribo.

stellen, moet dit boek een groote aantrekkelijkheid hebben; het behandelt in een negental beknopte hoofdstukken achtereenvolgens: ligging, klimaat en bevolking; in korte trekken de geschiedenis; de zending der Broedergemeente onder de Indianen; de Boschneger-zending; de zending onder de Neger-slaven te Paramaribo en op de Plantages; de vreemdelingen

Westen de grenslijn tusschen Britsch en Nederlandsch Guyana en de Marowijne vormt de Oostelijke grens, die het Nederlandsche grondgebied van Fransch Guyana scheidt. Deze beide grensrivieren stroomen van het Zuiden naar het Noorden, evenals de Coppename en de Surinamerivier.

Opmerkelijk is het, dat beide laatstgenoemde rivie-

Indianen voor hun woning.

uit Indië; de Javanen in Suriname; hoe het tegenwoordig staat met de zending in Suriname en wat de toekomst belooft.

Wij bevelen het boek met warmte aan alle leden van „Oost en West” ter lezing aan. Het is compleet in stempelband, met duidelijke kaart van Suri-

ren, even vóór haar uitmonding, zijtakken opnemen. De Coppename ontvangt de Saramacca, de Suriname de Commewijne, die, op haar beurt, de Cottica heeft opgenomen. Slechts langs den benedenloop dezer rivieren en daar, waar zij zich met andere verbindt het land bebouwd. Langzaam stijgend strekt zich zuidelijk het Boschland uit met zijn dichte, ondoordringbare oerwouden, slechts hier en daar afgewisseld door enkele savannen.

Boschnegers.

De uitgestrektheid van het land wordt berekend op 120.000 K.M². Daar de 4 even genoemde hoofd-rivieren, de Marowijne, Suriname, Coppename en Corantijn, het land in de geheele lengte doorstroomden, de zee bovendien haar invloed doet gelden en eindelijk de regentijd — korte regentijd van December tot einde Februari, lange regentijd van April tot einde Juli — geweldige stortregens met zich brengt, zou er van het land weinig terecht komen, indien de verdamping van water onder den invloed der keerkringen niet zoo groot ware. Maar zelfs dit zou de langs de rivieren gelegen plantages niet voor ondergang kunnen behoeden, indien er niet, evenals in Holland, voorzorgsmaatregelen waren genomen, om

H. S. VAN HASSELT,
KLEERMAKER.
Noordeinde 94, den Haag. Teleph. 3158.
Automobiel-kleeding, Rij-kleeding,
Pelterijen.

S. SCHUIJER & Zn.
Spuistraat 7A. Korte Poten 44.
TELEFOON 4508. - 3e huis vanaf de Wagenstraat,
geeft het meeste geld voor INDISCHE BRILLANTEN,
PAARLEN OUDE JUWELEN, GOUDEN en ZILVEREN VOORWERPEN.
Goedkoopst Magazijn van JUWELEN, GOUDEN- en ZILVERWERKEN.
ZIE ONZE ETALAGE.

DE BAS & Co., Bankiers
NOORDEINDE 64c :: 's-GRAVENHAGE
belasten zich met alle BANKZAKEN.
SAFE-INRICHTING.

Hotel-Pension INSULINDE.
Pension- en Hotel-verblijf,
Bankplein 2, Tel. Int. 1486,
DEN HAAG - (HOLLAND).

Opggericht 1840.
Tel. 3689.
Pianohandel.
Hofleverancier.
Hoofdvertegenwoordiger:
Kastner AutoPiano's. Schiedmayer. Ritmüller. Rachals. Dörner.
ELECTR. PIANO'S „VIRTUOS”.
ABONNEMENTEN OP ONZE NOTEN-ROLLEN-BIBLIOTHEEK WORDEN DAGELIJKS AFGESLOTEN.
Verhuren van Piano's en Vleugels door 't geheele land.
C. F. VAN DER DOES,
L. Houtstraat 9. Telef. 3689. DEN HAAG.

Heineken's
Glazenwasscherij
STOOM JALOEZIEËN- en
ROLLUIKENFABRIEK. :-

v. Geschilderde
Fabriek GORDIJNEN
in meer dan 500 dessins. □ □ □
„Klenus” Stofzuig-
machine.
:-: HOF- EN RIJKSLEVERANCIERS. :-:
□ 's-GRAVENHAGE. □
:-: KETTINGSTRAAT No. 6. :-:
TELEFOON 2478.

het binnendringen van het water te verhinderen. Suriname is, evenals Holland, het land van dammen, dijken en sluisen. Noem Suriname gerust „Klein Holland” want, al is het natuurlijk niet in alles, er bestaat tusschen beide landen zeer veel overeenkomst.

De groote vochtigheid, gepaard met de gloeiende zonnehitte, heeft een buitengewone vruchtbaarheid ten gevolge. Alleen aan den algemeenen maatschappelijke achteruitgang en het gebrek aan werkkrachten is het toe te schrijven, dat het rijke Suriname een lastpost is geworden voor de Nederlandsche Regeering, die jaarlijks 300—360.000 gulden moet bijpassen. Uit zich zelve is de Surinaamsche bodem in hooge mate vruchtbaar. Welk een rijke plantenwereld en onuitputtelijke groei-kracht spreidt hij ten toon!

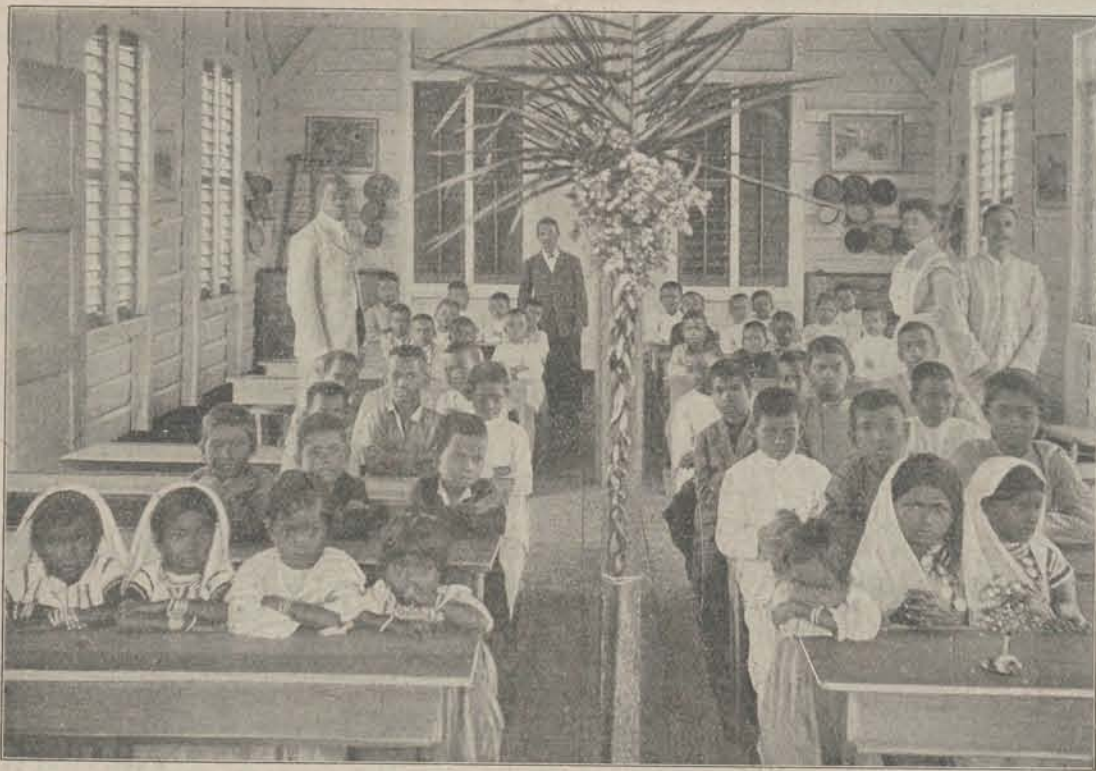
In den volsten zin van het woord is Suriname een boschland. Hoe meer men naar het Zuiden gaat, des te eenzamer wordt de wildernis, waarin men slechts hier en daar het voetpad vindt van den boschneger, of de nauwelijks te herkennen voetsporen van den schuwen Indiaan: de een zal het pad van den ander nooit betreden! Welke schatten van het kostbaarste, edelste hout worden er in deze onmetelijke wouden gevonden! Welk een rijkdom aan hars, olie, vruchten, artsenijen en goud! Groot ook is de vischrijkeid der rivieren en rijk en verscheiden de dierenwereld in het bosch.

Boschnegers mais stampend.

Paramaribo is een tamelijk gezonde verblijfplaats. Dit kan van het Boschland niet worden gezegd.

Vergeleken bij andere keerkingslanden, zooals Venezuela, Trinidad, Barbados, waar bijna geen jaar voorbij gaat, of er moet wegens gele koorts of pokken quarantaine worden verklaard, kan Suriname een

Koefieschool.

Maar dit rijke land aan en in het water is niet slechts arm aan werkkrachten, maar ook aan drinkwater! De schrijver weet bij ondervinding, hoe zeldzaam en kostbaar 'n teug water soms wezen kan.

Is het klimaat van Suriname gezond of ongezond? Een moeilijk te beantwoorden vraag. Er was een

gezond land genoemd worden. Dit neemt echter niet weg, dat het voor elken Europeaan goed is om, na verloop van ruim 8 jaren, eenigen tijd naar 't vaderland terug te keeren, ten einde, door het inademen van andere lucht, weer frissche kracht op te doen. Het Suriname van den tegenwoordigen tijd spreekt

Gezicht op „Bethesda”, waar melaatschen worden veepleegd.

tijd, dat men Suriname noemde: „Het land van den Dood”. In het jaar 1856 stierven er in 10 maanden tijds 14 zendelingen en zendelingsvrouwen! Dus moest het een ongezond land wezen! Maar zie de ambtenaren en zendelingen, die van Suriname komen, eens oplettend aan. De een is bleek en uitgeput en van den ander zou men kunnen veronderstellen, dat hij van een zomervacantie-reisje naar huis is teruggekeerd. Er zijn streken, die beslist ongezond zijn. Ook de Boschneger spreekt van „dede kondre”: land van den dood.

van vervlogen pracht en heerlijkheid. De ter aarde liggende marmeren standbeelden voor de vervallen directeurswoning, bijna geheel bedekt met welige slingerplanten; de oude schoorsteenen van voorheen bloeiende suikerfabrieken, deze en meer andere toestanden spreken er duidelijk van, dat het er hier anders en beter moet hebben uitgezien dan nu! Maar het arme Suriname van heden is rijker en schooner dan het welvarende van voorheen, toen de vloek der slavernij het als een donkere wolk bedekte!

Onder geleide naar de „OLYMPIC” te Southampton.

Het grootste schip der wereld, 45,000 ton. Verder te bezichtigen het eiland WIGHT. Terugreis over LONDON, alwaar een paar dagen vertoeft wordt. Van 27 November tot 3 December fl. 110.—, alles inbegrepen, p. persoon. — Vraagt inlichtingen bij de

FIRMA DE VRIES & Co.,
17 PRINSESTRAAT. TELEPHOON 3969.

Martin Schiff
Hoogstraat 36.

REGEN-
Mantels
en -Jassen
in
Gummi- en
Waterproofstoffen.
Garantie voor Waterdicht.

Gescher & Kemper

DEN HAAG - VLAMINGSTRAAT 22.

Tapijten - Meubelen

Kleermakerij E. STAAL.

Lange Houtstraat 18, 1e Étage.

SPECIAL TARIEF voor Abonnementen.

— Telefoon 3535. —

Exploitatie-Maatschappij

PARKEN „GROOT-HAESEBROEK” en „OUD-WASSENAAR”.

Kantoren { WILLEM DE ZWIJGERLAAN 3, Den Haag, Telefoon SCHEV. 621.
„KLEIN-HAESEBROEK”, Wassenaar, „ HAAG 419.

Wie het geheele jaar door genieten wil van prachtige natuur en heerlijke lucht,

Wie lage belasting wil betalen en toch van het stadsleven wil genieten,

Wie rust verlangt na zijn werk Die bouwt op „OUD-WASSENAAR” of „GROOT-HAESEBROEK”.

Grond tegen lage prijzen, zuivere zandbodern en drinkwater, electriciteit voor kracht en licht aanwezig. Uitmuntend ingericht HOTEL „KASTEEL OUD-WASSENAAR”.

Gedurende de zomermaanden thee- en diner-concert. Uitstekende keuken, wijnen van bekende huizen. Geregeld AUTO-DIENST op Den Haag, gemakkelijke verbinding met Rotterdam.

Inlichtingen te Kantoren der Maatschappij of bij de Architecten der Mpij. Z. HOEK en J. TH. WOUTERS, Waldeck-Pyrmontkade 133, Den Haag, Telef. Haag 2608.

WAT DE INLANDER ZEGT.

Het zich ontwikkelend initiatief van den Inlander. — Dit blijkt o. a. uit een op 29 Aug. jl. in den gemeenteraad ter hoofdplaats Padang (Westkust van Sumatra) in behandeling genomen voorstel, dat, onder dagteekening van den 14den dier maand, was ingediend door het Inlandsch Raadslid, Datoe Soetan Maharadja, strekkende om het voor de bevolking hinderlijke voorschrift van art. 7 van de gewestelijke keur van 16 December 1890 en 19 September 1896, betrekking hebbende op het dragen van licht van 6 uur 's avonds tot 6 uur 's morgens voor de hoofdplaats Padang in te trekken.

In de bij dat voorstel gevoegde toelichting wordt er op gewezen, dat het ruim 40 jaren geleden in het leven werd geroepen, tijdens het bestuur van den gouverneur Arriens, met het doel controle uit te oefenen op de bewegingen van het kwaadgezinde volk, terwijl het handhaven van die bepaling in den tegenwoordigen tijd geen zin meer heeft, niet alleen omdat de hoofdplaats Padang thans gedurende den avond en den nacht op voldoende wijze overal is verlicht, maar dat ook uit de voorgebrachte voorbeelden kan blijken, dat ook het slechte volk thans licht draagt, evengoed als de anderen en dus feitelijk dit controlemiddel in de praktijk niets geeft.

Waar nu het doel, dat men met de bepaling voor had, ter hoofdplaats Padang niet wordt bereikt en het voorschrift van art. 7 slechts tot last strekt aan de goedgezinde bevolking, zooals door voorbeelden wordt aangetoond, daar zijn, naar de meening van bovengenoemd raadslid, alle termen aanwezig om deze bepaling in te trekken.

Onwettig geld, in omloop te Sumenap (eiland Madura). Volgens eene mededeeling, voorkomende in de Bintang Soerabaja van 23 Aug. 1911, no. 192, zou er iets niet in orde zijn bij het personeel van den algemeenen ontvanger van 's lands kas te Soemenap.

Na de geldverzendingen naar Soerabaja en Sampang toch, welke, voor zoover bekend, plichtmatig werden behandeld, werd bij aankomst ter plaatse van bestemming, telkens de aanwezigheid van een niet geringe hoeveelheid onwettig geld geconstateerd en het vermoeden bestaat, dat iemand van het personeel van den algemeenen ontvanger daarin de hand moet hebben gehad.

De omvang van den omloop van onwettige betaalmiddelen te Soemenap is hinderlijk voor de bevolking, vooral wanneer bij het naderen van het einde der vastenmaand veel meer goederen worden ingekocht dan in andere tijden van het jaar en de afdelingsbank gesloten is, zegt het blad.

Vele Inlanders werden reeds wegens het in omloop brengen van zoogenaamd valsch geld door de politie beboet en gestraft, doch niettemin blijft het euvel bestaan, tot grooten overlast van den kleinen man, die in den regel niet kan beoordeelen of het kleingeld al dan niet een wettig betaalmiddel is.

Voor den rechter is het moeilijk om in ieder bijzonder geval te beoordeelen of de dader desbewust of onbewust heeft gehandeld; bovendien treedt de rechter in geen beschouwingen ingeval van overtredingen, beoordeelt hij alleen of het feit heeft plaats gehad, welke straf daarop is gesteld en moet worden toegepast.

Intusschen is en blijft het volk de dupe er van en is het niet te verwonderen, dat het ontstemd raakt en op zijne wijze ook in het openbaar daaraan lucht geeft.

Zijn deze toestanden op zich zelve reeds onaangenaam, nog onaangener worden zij nu bij het publiek de overtuiging vaststaat, dat iemand onder het personeel van den algemeenen ontvanger tracht tegen lagen prijs onwettige betaalmiddelen bij anderen op te koopen, om deze op clandestiene wijze tegen wettige munt van 's lands kas te verruilen en zodoende het publiek bij uitbetalingen te benadeelen. Aldus merkt de schr. in de Perniagaan op.

Het onderwijs der Arabische jeugd in Nederlandsch-Indië. In Het Koloniaal Weekblad is reeds herhaaldelijk gewezen op het feit, dat de Arabieren in Ned.-Indië hun kracht zoeken in hun isolement en dat zij zich, met betrekking tot de verstandelijke ontwikkeling van de Arabische jeugd, in hoofdzaak zich bepaalden tot het geven van godsdienstig onderwijs.

Thans schijnt in dien toestand eenige verandering ten goede te zullen komen; althans in de Perwarta Soerabaja van 10 Aug. 1911, no. 179, wordt met groote ingenomenheid melding gemaakt van de plannen der Arabische vereeniging „Aldjamiah al Charjah al Arabija te Soerabaja, om daar ter plaatse een goede school te openen, ten behoeve van de Arabische jeugd, voor welk doel door de verschillende geloofsgenooten reeds een som van f 8000 was bijeengebracht.

De onderwijzers zullen van Cairo worden ontboden.

Moge het voorgestelde doel spoedig worden bereikt en geen „duivelse hindernissen“ het vermogend Arabisch publiek weerhouden om het loffelijk streven dezer Vereeniging geldelijk te steunen, zegt Theropong Djahoech, de schrijver van het artikel, daarbij nog eens de aandacht van de Arabische gemeente vestigend op de onomstootelijke waar-

heid, dat alleen verhooging van het intellectueel peil den achteruitgang der Arabieren kan verhoeden; en vervolgt: Natuurlijk kan niet eensklaps worden ingehaald hetgeen reeds lang werd verzuimd, maar in elk geval kunnen de Arabische ouders trachten verderen achteruitgang te stuiten door er toe mede te werken, dat de heerschende lijdelijkheid langzamerhand plaats maakt voor ontplooiing van energie, en elk gezinshoofd de verstandelijke ontwikkeling van zijn kroost behoorlijk ter harte neemt. Dan bestaat de kans, dat ook het aanzien van den Arabischen stam zal blijven geëerbiedigd.

WAT DE CHINEES VERTELT.

Waardige Ned.-Indische Chineez. Dikwijls wordt op het karakter, het doen en laten van de Chineez in Ned.-Indië, ook zelfs door hunne eigene landgenooten, gesmaald. Ter voorkoming van generaliseering is het daarom goed hier eens te wijzen op het feit, dat er ook vele plichtgetrouwe Chineez in Indië worden aangetroffen, wier handel en wandel een ieder tot voorbeeld zou kunnen dienen.

Zoo maakt de Perniagaan van 1 September 1911 no. 195, melding van het 25-jarig jubileum van den Chineeschen kassier der Ned.-Indische Spoorwegmaatschappij, den heer Oeij-Eng-Goan, welk feest dien dag te Meester-Cornelis op het hoofdbureau der maatschappij werd gevierd.

In den morgen van dien dag was het bureau met tal van fraaie planten en bloemen versierd, terwijl ten half negen ure alle ambtenaren der maatschappij zich daar ter plaatse verzamelden ter eere van den jubilaris.

De administrateur der maatschappij, de heer Middeberg, schetste in zijne toespraak de trouwe diensten, welke de heer Oeij-Eng-Goan gedurende 25 jaren aan de Mij. had bewezen, en stelde hem met een eerediploma een geschenk in geld ter hand.

Ook alle ambtenaren betoonden hunne daadwerkelijke belangstelling, en boden den jubilaris zijn portret en een gouden ring ten geschenke aan.

Onder een recht gezellig samenzijn werd verder het feest gevierd.

Een niet minder verdienstelijk man was de Chinesehe heer Njo-Tian-Tjhiang, die op Zondagmorgen den 13den Augustus 1911 op de begraafplaats Kembang-Koening te Soerabaja ter aarde werd besteld. De met talrijke bloemen en kransen versierde lijkst werd gevolgd door een groot aantal landgenooten van den overledene, waaronder werden opgemerkt de bestuursleden van de Chinesehe sociëteit Yoe-Tik-Hwe-Kwan, waarvan hij voorzitter was geweest, zomede van verschillende Chinesehe instellingen en verder alle leerlingen van de Chinesehe scholen.

Nadat de lijkst in het graf was geplaatst, nam de Majoor der Chineez te Soerabaja het woord; met dankbaarheid herinnerde hij aan de groote diensten door den heer Njo-Tian-Tjhiang bewezen aan zoovele landgenooten, wier belangen hem nauw ter harte gingen. Ook de publieke zaak had steeds zijne belangstelling gedeeld, hetgeen uit al zijne daden was gebleken.

Spreker wakte dan ook zijne landgenooten op het schoone voorbeeld van den overledene te volgen.

Namens de familie dankte de heer Tan-Hiam-Gwan alle aanwezigen voor de betoonde belangstelling.

De Redactie van de Perniagaan voegt hieraan toe, dat wijlen de heer Njo-Tian-Tjhiang, hoewel niet rijk met aardse goederen gezegend, toch veel goed wist te doen en daarom in groot aanzien stond bij de Chineez in Ned.-Indië.

Aan beschaafden en tactvollen omgang paarde hij groote belangstelling voor het lot van den kleinen man en voor de publieke zaak.

Voor den overledene kan zeker het Chinesehe spreekwoord gelden: „Van den overledene mensch blijft de naam; van den gestorven tijger de huid.“

De wenschelijkheid der oprichting van een weezen- en armengesticht voor de Chineez op Java. In Het Kol. Weekblad van 12 October 1911 no. 41, werd in de rubriek „Uit de Oost-Indische Mail“ het bericht opgenomen, dat onder de Chineez stemming wordt gemaakt om gelden bijeen te krijgen voor de oprichting van een gesticht voor Chinesehe weezen en verlaten kinderen, die thans voor de galg opgroeien.

Ook de Perniagaan van 2 September 1911, no. 196, wijst op de noodzakelijkheid van het bestaan van zulk een liefdadigheidsinstituut, niet alleen in het belang van de personen zelve, maar ook met het oog op de handhaving van rust en orde in de geheele Indische maatschappij.

Ter hoofdplaats Amboina bestaat eene dergelijke inrichting, zoodat er gelegenheid is om van de opgedane ervaring ten deze partij te trekken.

Verscheidene plaatsen op Java, zegt de schrijver van het artikel, mogen er zich op beroepen in het bezit te zijn van Chinesehe opéra's, onder den naam van: Soe-Swi-Tjing-Lian-Tjoe-Toe-Hia, Tjong-Hoa-Tjin-Tjoe-Hie of Tjong-Hoa-Tjoe-Toe-Hie, die van tijd tot tijd openbare voorstellingen geven, met het doel de opbrengst te doen strekken tot versterking der schoolkas van de

PEEK & CLOPPENBURG

- Wagenstraat 12-14-16 -
- Spuistraat 13 - DEN HAAG.
VERDER IN ALLE STEDEN.

- HEEREN- en KINDERKLEEDING □
- UITRUSTINGEN □
- HOEDEN HEMDEN ONDERGOEDEREN

C. FORTMANN,
SPUISTRAAT 10, DEN HAAG.

GROOTSTE KEUZE
in TAFELSERVIEZEN, GLASWERK, LEPELS, VORKEN,
- MESSEN, LUXE en HUISHOUELIJKE ARTIKELN. -
Verzendingen onder garantie van gave overkomst.

H. ZUMPOLLE VEENESTRAAT 29
Telefoon No. 4105

Specialiteit in KOFFERS, LEDERWAREN, REISARTIKELN.

SPECIALE AANBIEDING:
Gepantserde Hutkoffer, met 1 bak, lang 100, breed 50, hoog 36 c.M. f 9.75
Dezelfde Koffer, met 1 bak, hoog 40 c.M. (voor de nieuwe schepen) „ 10.75
Gepantserde Mailkoffer, met 1 bak (voor het bagagerum) lang 100, breed 50, hoog 50 c.M. „ 11.50
Gepantserde Bockenkoffer, 50 en 50 c.M. „ 6.25
ZENDINGEN NAAR INDIË ELKE WEEK.

LEERSTE ROTTERDAMSCH ROTTERDAM, Oudehavenkade No. 1, Plan C. Hoofdvertegenwoordiging in Nederl.-Indië: De Heeren VAN HEUSDEN en MEES, Kali-Besar, Batavia. Zeer vrijgevege Polisvoorwaarden. VERZEKERING.

DAMES- en HEERENMODERARTIKELN, HANDSCHOENEN. F. L. VAN BOMMEL, DEN HAAG. HEERENHOEDEN en PETTEN.

KANTOOR. Vluggen en degelijke opleiding. Firma OUWERLING, De Ruijterstr. 46. Tel. 7146. MACHINESCHRIJVEN, verschillende machines, f 10.— het geheel. STENOGRAFIE, cursussen (f 10.—) en privaattlessen. BOEKHOUDEN in cursussen f 2.50 per maand. Ochtend-, middag- en avondlessen.

BREDA. BOSCHRIJKE OMGEVING. WONINGINRICHTINGEN in huur. Groote Markt 50. P. HEIJMAN.

Jong-Chineesche vereeniging of andere liefdadige Chineesche instellingen in N.-I. Het spreekt vanzelf, dat een dergelijk philanthropisch optreden door het Chineesche publiek op hoogen prijs wordt gesteld en dat men hoogelijk den geldelijken steun waardeert van zoovele milde Chineesche gevers, want alleen door dien steun wordt de Chineesche jeugd in staat gesteld zekere mate van kennis op te doen.

Vóór de oprichting van de Jong-Chineesche Vereeniging was de toestand anders, en wel van dien aard, dat slechts zeer enkelen de kennis der schrijfkunst konden machtig worden, terwijl de kennis van de Chineesche taal merkbaar achteruitging.

Sommige rijke Chineesche ouders konden eene opvoeding in Europa voor hunne zonen bekostigen, doch de groote meerderheid der Chineezers was verplicht te zorgen, dat hun kinderen zoo spoedig mogelijk de kost verdienden.

Thans zitten rijk en arm, van hoog en laag naast elkander op de schoolbanken en ieder kind, dat over eenige verstandelijke vermogens beschikt, kan er behoorlijk onderwijs ontvangen, waaronder is begrepen de kennis der Engelsche taal.

Voor de ouders, die hunne kinderen laten opleiden in de hoop hen eenmaal geplaatst te zien in den Chineeschen staatsdienst, zijn de kosten, na het genoten onderwijs in N.-I., niet meer zóó groot of zij kunnen de daaraan verbonden uitgaven voor de reis naar Groot-China wel betalen.

De Jong-Chineesche Vereeniging heeft, met hulp van vermogende Chineezers, werkelijk véél nuttigs voor de Chineezers in Ned.-Indië tot stand gebracht, doch vraagt men nu of zulks voor de weezen en kinderen van onvermogenen voldoende en afdoende is, dan moet de schrijver tot zijn leedwezen op die vraag een beslist ontkennend antwoord geven. Zoolwiel te Batavia als op de andere groote plaatsen van Java, waar groote vestigingen van Chineezers zijn, loopen nog zeer vele Chineesche kinderen geheel en al onbeheerd rond tot last van de maatschappij. Van hun vroegste jeugd af verkeerden deze in de bedroevendste omstandigheden, ook al leefden de ouders, daar die de grootste moeite hadden om eenigszins in hun levensonderhoud te voorzien. Grooter geworden, zwierven ze rond, trachtten overdag hun werkkracht te verhuuren, doch des nachts moesten zij veelal het hoofd neerleggen onder den blooten hemel of in een hok, door medelijdenden ter hunner beschikking gesteld. Geen wonder, dat zoodoende velen den slechten weg zijn opgegaan tot schade van de gemeenschap.

Wij hebben nu Chineesche scholen, Chineesche opera-voorstellingen, die deze scholen steunen, wij hebben sportgelegenheden, sociëteiten, bibliotheken en andere nuttige instellingen, maar een toevlucht voor onbeheerde arme Chineesche kinderen en weezen, waar ze kunnen worden verzorgd, opgevoed en tot nuttige leden van de maatschappij gemaakt, ontbreekt op Java.

Weliswaar bestaat er een Chineesch hospitaal te Pedjagalan, dat tevens dienst doet als gasthuis voor oude en behoeftige Chineezers, maar een instelling in den zin van een weeshuis, zooals de Europeanen in Ned.-Indië bezitten, bestaat er voor de Chineesche kinderen op Java niet.

De schrijver kan niet aannemen, dat, waar de Westelingen, niettegenstaande hun geringer aantal, een instelling als een weeshuis in het leven weten te roepen, zulks niet door vermogende Chineezers tot stand zou kunnen worden gebracht. Hij twijfelt er geen oogenblik aan, of de vermogende Chineezers zullen blijven volharden in het betoonen van hunne bekende mildheid en gaarne het noodige geld willen afzonderen voor het oprichten van een gesticht, waar de weezen en verlaten kinderen onderdak kunnen worden gebracht en goed verzorgd. Zulks zou trouwens geheel en al in het belang zijn van de eigen veiligheid van persoon en goed, want door die onbeheerden te verzorgen vóórkomt men hunne aansluiting bij het gilde van het slechte volk.

Ook de Indische Regeering heeft groot belang bij de regeling van dit onderwerp en zal wellicht bereid worden bevonden om in den vorm van een geldelijke subsidie het ernstig streven te steunen van de Chineezers, zoodra het bestuur ziet, dat van Chineesche zijde de noodige energie en ijver om de zaak tot stand te brengen, wordt betoond.

Van Vreemde Koloniën.

De grenzen der Fransche en Britsche koloniën. — Volgens een Reuter-nota bestaat groote kans op onderhandelingen tusschen Gr.-Brittanië en Frankrijk voor een algemeene herziening der gezamenlijke koloniale grenzen in de verschillende werelddeelen. Daarbij zou door onderlinge ruiling voorzien worden in gebleken moeilijkheden.

De wenschelijkheid hiervan bleek niet alleen in W.-Afrika en Soedan, maar eveneens in Indië en in menig eilandengebied. Zij doet zich te dringender gevoelen nu men in verschillende landen actief optreedt en nu de vermeerderde aardrijkskundige kennis in staat stelt het tractaat van 1904 in nauwkeurigere lijnen te omschrijven.

De pot en de ketel. — Volgens generaal Caneva behoeft van alles wat onder zijn opperbevel in Tripoli gebeurd is, niets het zonlicht te schuwen, maar de reporter, die het juiste licht op de gebeurtenissen laat vallen, moet toch onschadelijk worden gemaakt. De Engelsche pers heeft zich bijzonder beijvert om op het dubbel afkeurenswaardige te wijzen, van toestanden in het leven te roepen, die men niet durft bekennen en het der pers dan nog kwalijk te nemen, als die voor verbetering van de ergerlijke toestanden meent te moeten opkomen.

Maar terzelfdertijd weigert men in Engeland open oor te leenen aan de voorstelling der zeker ook ergerlijke toestanden, onlangs door den correspondent van de Nwe Rott. Cour. vermeld in ons overzicht) signaleerd in Queensland. De Westminster Gazette nam wel een vergoelijkking op, die niet slaat op de aangewezen misstanden, maar zij gaf de aanwijzingen, waarin het bestaan van een feitelijke slavenbehandeling der inboorlingen in een gedeelte van Australië, onder scherper licht wordt gesteld, eenzijdig en onvolledig weer.

BRITSCH KOLONIËN.

De Manchester Guardian bevat een studie van Sir H. Cotton, die de oorzaken bloot legt van de expeditie, thans gereed, om het gebied der Aborstan binnen te dringen. Uit het vroeger in Het Kol. Weekblad hierover opgenomen zal men zich herinneren, dat als aanleidende oorzaak werd genoemd een bestraffing wegens moord op den politieke agent Noël Williamson, in Maart van dit jaar. Op een desbetreffende vraag in het Lagerhuis, werd namens de regeering geantwoord dat Williamson zonder voorkennis van het gouvernement de grens van het Britsche gebied in N.-O.-Indië overschreed. Volgens een ontvangen brief, was zijn doel geweest zekere politieke gegevens te verkrijgen.

Sir Cotton merkt hierop, dat elf jaren geleden aan alle ambtenaren een overschrijden van de hun aangewezen grens uitdrukkelijk verboden is. Lord Curzon heeft die bevelen nog verstrekt. S. Cotton, die gedurende vijf jaren gouverneur van Assam is geweest, heeft zijnerzijds bij het uitvaardigen nog klemer bij gezet. Williamson heeft door het betreden van het Aborgebied bepaald een ongeoorloofde daad begaan. Hij was er vóórdien ook als eens geweest, naar beweerd wordt op uitnodiging van Aborhoofden. Maar evenzoo wordt verzekerd, dat hem toen aangeraden is niet weer te komen, als hij zijn leven lief had. Uit een brief van den tolk aan de echtgenoot van Williamson blijkt, dat de Abors hun verboden verder te gaan dan Panjihat, tot waar zij destijds waren opgerukt, de indruk van den tolk was toen dat de reizigers „nooit zullen terugkeren”.

Maar, vraagt Cotton ook, welke waren die politieke gegevens die Williamson zich met levensgevaar wilde verschaffen? Tot nu toe had men den tocht beschouwd als met een aardrijkskundige bestemming ondernomen; hierin was men gesteund door particuliere brieven van Dr. Gregorson, den ongelukkige deelgenoot aan de reis en in den noodlottigen afloop. Nu er politieke betekenis in wordt erkend, wordt het moeilijk aan te nemen, dat de regeering er onkundig van gebleven is, daargelaten de onwaarschijnlijkheid der geheele organisatie van zoodanigen tocht buiten weten der vertegenwoordigers van de regeering.

Het land der Abors is volstrekt onafhankelijk. Het ligt ten volle buiten de Britsche grens en staat in geen betrekking tot Tibet. Volgens Cotton wordt het ten onrechte op de kaarten aangegeven als tot Tibet te behooren. De bewoners zijn ontschaafd, wie er binnentreedt, weet wat hem te wachten kan staan.

Wil Gr.-Brittanië zich er een meesterschap toe-eigenen, dit moet het zelf weten, maar de voorstelling die nu gegeven wordt, lijkt ook ons een verwrongene.

Intusschen begint de tuchtigingsexpeditie haar opmarsch. Door den bevelvoerende officier wordt uit Simla bericht, dat eenige koelies den 12en November het kamp van Sirpo, zonder geleide, verlaten hebbende, door Abors zijn aangevallen. Een koelie werd gedood, één gewond. Eenige schermutselingen hadden reeds plaats. De regen bemoeilijkt nog zeer de operatiën.

Wij zullen ook deze onderneming niet geregeld in al haar wederwaardigheden kunnen volgen, maar ons moeten bepalen met de hoofdmomenten of eventueel interessante bijzonderheden weer te geven.

FRANSCH KOLONIËN.

Een treurig gehapsel, dat als „l'incident d'Oudjda” of als „le différend Toutée-Detailleur” een maand lang de gemoederen in beweging

P. ABRAHAMSON,

HOFJUWELIER.

VEENESTRAAT 27. SPUISTRAAT 56/58. PRINSESTRAAT 34.
Tel. 2515. Tel. 40. Tel. 2823.

— DEN HAAG. —

INKOOP tot de hoogste waarde van INDISCHE BRILLANTEN,
DIAMANTEN, GOUD, ZILVER en PLATINA. TAXATEUR.

Voor gemeubileerde Woningen

wende men zich tot de Firma

N. V. H. CORSMIT BROSSOIS & Co.

Korte Voorhout 12^A - Tel. 811 & 6423

die altijd Woningen beschikbaar heeft

-- om direct te betrekken. --

Meer dan 100 tevredenheidsattesten ter inzage

A. SCHARENBERG,

HOFLEVERANCIER.

NIEUWZILVER- EN NIKKELWERKEN

HUISHOUELIJK LUXE

TELEPH. INTERC. 2443.

HOOGSTRAAT 15, - 's-GRAVENHAGE.

NIET DUURDER, WEL BETER DAN ANDER BROOD

ONVERPAKT BROOD is
ONHYGIENISCH
ONSMAKELIJK
ONZINDELIJK

SUMMUM LUXE-BAKKERIJ
TEL. 1035
PRINSEGR. 126
126^A

KOSTKINDEREN.

Bij onderget., oud-hoofdonderw. (gep. O.-I. Ambten.) te ARNHEM, bestaat gelegenheid tot plaatsing van een paar schoolgaande kinderen.

De schoone omstreken, de gezonde ligging en de vele onderwijsinrichtingen doen vele Indische families zich hier vestigen.

Toezicht op de studie verzekerd.

S. J. H. VAN MERKOM,
DULLERTSTRAAT 1 - ARNHEM.

Perry & Co.

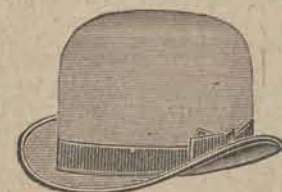
Plein - DEN HAAG

KAMMEN & BORSTELS

CORN. DE JONG ZEESTRAAT No. 65
DEN HAAG -:

ATELIER VOOR MODERNE FOTOGRAFIE

UITVOERING VAN - -	SPECIALITEIT VOOR -
- - - FOTOGRAFIEËN	- - KINDEROPNAMEN
-- IN ALLE PROCÉDÉS --	
AQUAREL, OLIEVERF -	VERGROOTINGEN EN -
- - - - EN PASTEL	- - - REPRODUCTIES

HOEDEN EN PETTEN

A. J. KÖNIG,

Schoolstraat 26.

Ruime sortering in alle prijzen.

gehouden heeft, is nu een kalmer tooneel ingetreden. Den 17en October kwam het bericht, dat generaal Toutée, bevelhebber van de divisie te Oran, hoog-regeeringscommissaris voor het gebied Moeloeya, den commissaris en consul van het gouvernement te Oudjda (in Marokko), Destailleur den Franschen vice-consul Lorgeou en den kapitein der douanen Pandori, benevens den tolk der Fransche legatie Ben Assef en den Marokkaanschen kadi Habib had 'oen in arrest stellen. De regeering, geheel onverwacht voor het schandaal gesteld, gelastte de invrijheidstelling der gevangenen, en zond er een commissie van onderzoek heen, onder den onder-directeur van het Min. van Buitenl. Zaken Berthelot, een inspecteur van financiën en een vertegenwoordiger van het Min. van Oorlog.

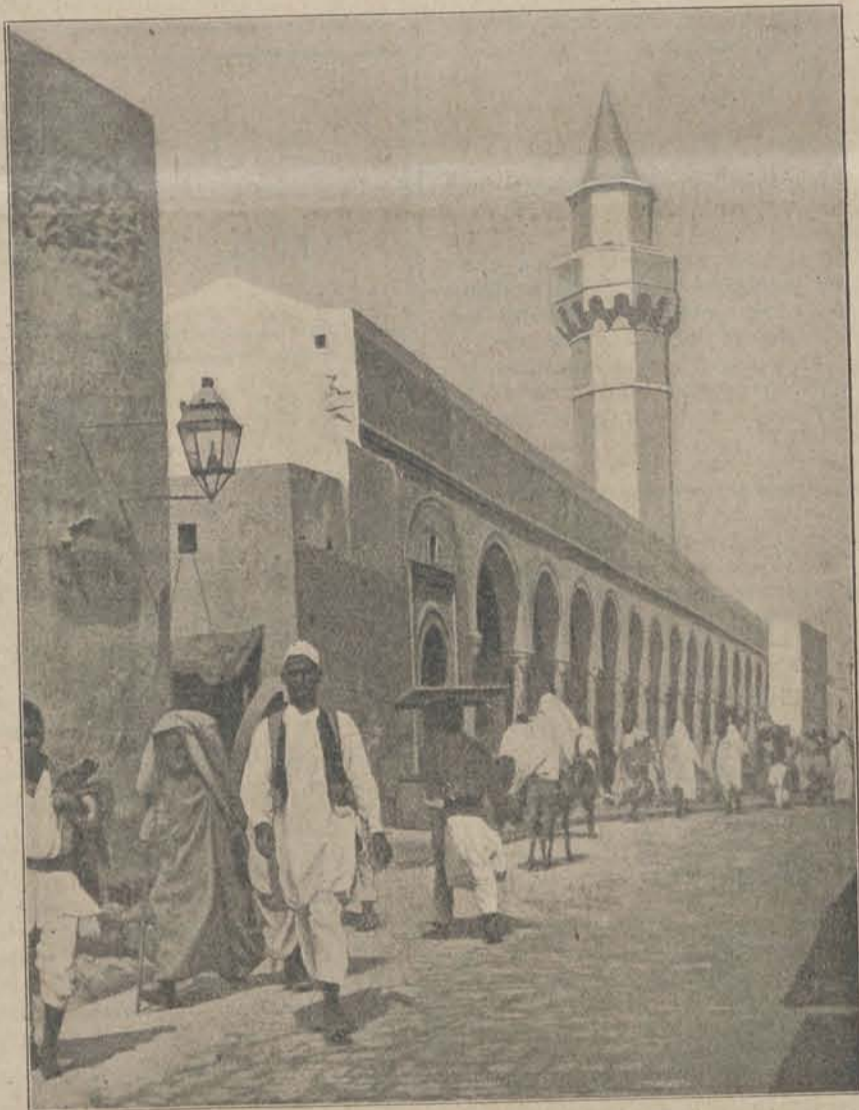
De feiten hadden zich, naar hetgeen men vernam, aldus afgespeeld. De generaal wilde de algemeene kassen verifiëren. De drie genoemde ambtenaren, betwisten hem hiertoe de bevoegdheid. Daarop ging hij tot hun aanhouding over, als schuldig aan samspanning van ambtenaren met het doel in verzet te komen tegen de overheid.

handeling niet te vergoelijken, zelfs wanneer de generaal in de meening verkeerd had, zijn macht niet te overschrijden. In het oog der inboorlingen werd afbreuk gedaan aan het Fransche gezag, ambtenaren te goeder naam bekend, werden aan verdenking bloot gesteld.

Zoo luidde de meest vertegenwoordigde opvatting, toen de stand en toedracht der zaken nog maar ten deele bekend waren. Deze meening is versterkt nu het rapport der commissie bekend is geworden.

Niets hoegenaamd kan als eenige tekortkoming in beheer ten laste worden gelegd aan de heeren Destailleur en Lorgeou. In de douane comptabiliteit is een tekort bevonden van 5000 gulden, maar dit loopt van eenige jaren her, zoodat geen schuld te wijten is aan den kapitein Pandori. Ben Assef heeft geen enkele af te keuren handeling bedreven. Een beschuldiging, dat de kadi geld ontvangen zou hebben van zijn ondergeschikten, berust op geen enkelen ernstigen grond.

De regeering heeft nu nog uitspraak te doen in hoever het optreden van deze personen overigens reden geeft tot eenige bijzondere afdoening.

Tripoli in vrede-tijd.

De Italiaansche soldaten in Tripoli.

MAROKKO.

De generaal scheen hier in elk geval buiten zijn boekje gegaan te zijn. Hij had het recht de Fransche kassen te doen opnemen; doen opnemen maar door tusschenkomst van een inspecteur van financiën. Had deze onregelmatigheden bevonden, dan zou de Fransche legatie te Tanger hebben kunnen overgaan tot een daad van rechtsmacht. De generaal had geen recht dit zelf ten opzichte van deze ambtenaren te doen. Wat de kassen betreft, die onder den Sultan ressourceeren, had hij niets mogen doen buiten overeenstemming met het Maghzen.

De inhechtenisneming gold, strikt genomen, slechts de ongehoorzaamheid, maar een geloof aan onregelmatigheden in het beheer, die ontdekt zouden zijn, als de kasopname veroorloofd ware geworden, was er voor velen toch niet los van te maken. En indien men het hiervan los maakte, dan was tegen de hoogste Fr. autoriteit ter plaatse een dergelijke

De benoeming van Si Mohammed El Mokri, gezant van Marokko te Parijs, tot groot-vizier van den sultan, kan veel bijdragen om het voeren van een vooruitstrevende staatkunde in zijn land te bevorderen. In dien geest heeft hij zich dan ook reeds uitgelaten. Wij verwachten, zeide hij, van Frankrijk spoedig maatregelen, want het Maghzen ziet de noodzakelijkheid van hervormingen in. Frankrijk moet op ons bestuur kunnen rekenen, bezwaard als het is door zijn toegenomen zorgen. In het dooreengeschudde land moet orde komen. Frankrijk zou deze er slechts ten koste van groote offers kunnen brengen, wanneer het niet op onze medewerking kon rekenen.

Zoo zal het in aller belang zijn in goede overeenstemming tot samenwerking te komen.

N.V. BERLITZ-SCHOOL Mij.

welbekend bij allen die met verloop in Nederland vertoeven.
Noordeinde alleen 42^B, boven Maison KRUL.
Telefoon 6318.

TALEN: DUIJSCH, ENGELSCH, FRANSCH, ITALIAANSCH, SPAANSCH ENZ.

door ontwikkelde leeraren, uit de desbetreffende landen, die eene zuivere uitspraak vrij van dialect bezitten.

Om teleurstellingen te voorkomen, lette men vooral op het juiste adres Noordeinde 42b, boven maison Krul.

W. POPPINK, :-: :-: TELEFOON No. 4485.

Prins Hendrikstraat 141-143, Den Haag.
Geheel gepantserde Hutfokers. Voor het bagageruim, 100 cM. lang, 50 cM. breed, 50 cM. hoog, m. bak f12.50. Voor de hut 100 cM. lang, 50 cM. breed, 35 cM. hoog, m. bak f11.50. Voor de hutten der nieuwe booten 100 cM. lang, 50 cM. breed, 40 cM. hoog, m. bak f12.—

RIPPEN

**PIANOHANDEL
PIET HEINSTRAT 42
ELANDSTR. 17 TEL. 4683**
VERHUREN STEMMEN

J. VAN MOORSEL,
SCHOOLSTRAAT 27 - Telefoon 2014.

**EERSTE HUIS in Stoffen,
Katoentjes en Flanellettes.**

Specialiteit in Witte Goederen en Lingerie's.

**NOORDEINDE 58
DEN HAAG.**

**E. Hillmer,
HEEREN MODEARTIKELN
en HOEDEN.**

**DEN HAAG
NOORDEINDE 58.**

Firma OFFERHAUS & DE WAARD
(APOTH. ASS. N.W.)

Magazijn van Verband- en Ziekenverplegings-Artikelen.
BINNEN- en BUITENLANDSCHE GENEESMIDDELEN Enz.

Depôt van SUEZTHEE.

Geneeskrachtige Wateren & Eau de Colognes.

COPERNICUSPLEIN 16 hoek VALKENBOSCHLAAN DEN HAAG.
Telefoon 4353.

A. J. VELLEKOOP,
— ENGLISH TAILOR. —

Uitrustingen voor Oost- en West-Indië.

**REGENTESSELAAN 74,
= 's-GRAVENHAGE. =**

TECHNISCH INSTITUUT

ter opleiding voor de examens van Opzichter bij den Rijs-waterstaat en Burg. Bouwkunde, met Internaat voor jongelieden, uit Oost- of West-Indië.

's-GRAVENHAGE - Raamstraat 27.
Directeur: Architect J. M. L. LOTZ, Leeraar M. O.

Voor informatiën zich te vervoegen bij de Vereen. „OOST EN WEST" te 's-Gravenhage.

W. P. VAN BERGEN HENEGOUWEN.
STRIJKINSTRUMENTEN in ruime keuze.

Vertegenwoordiger van:
W. E. HILL & ONS - London.

ANNA PAULOWNA STRAAT 41 - HAAG.

De Opstand in China.

Gezichten op de haven en stad Canton, waar de Chineesche revolutionairen meester zijn.

De vermoorde generaal YIN CHANG.

INGEZONDEN.

De afdeling Rotterdam van den Kon. Nederl. Bond van Oud-Officieren heeft een goed werk verricht. Een commissie uit haar midden ontwierp een plan om bij het 25-jarig bestaan van den Bond in 1913 een Rust- en Vacantieoord te stichten, met een vierledig doel:

1. de repatrieerende onderofficieren van het Indische leger een huis aan te bieden, waar zij voorloopig hun intrek kunnen nemen tot zij in de Maatschappij weder een positie hebben gevonden;

2. leden, reconvallescenten, die na een doorgestane ziekte de buitenlucht noodig hebben om op kracht te komen, een rustoord aan te bieden;

3. in tijden van oorlog het gebouw aan te bieden aan het Departement van Oorlog om als lazareet of hospitaal te dienen;

4. leden, welke in den zomer met verlof of vacantie gaan, eventueel met vrouw en kinderen, tegen matigen prijs pension te verleen.

De commissie vond reeds dadelijk veel steun en bijval, o. m. door een schenking van 6000 v.k. M. grond van den weled. gestr. heer Salomonski, beschermheer der afd. Nijmegen, in het schoonste en gezondste deel van de omstreken van Nijmegen.

De commissie is geheel uit Rotterdamsche leden samengesteld en werkt niet alleen geheel belangeloos, maar draagt ook alle tot dusver gemaakte kosten.

De commissie bestaat uit de heeren J. A. Henken, A. Hoogendoorn, L. J. Klerk de Reus, E. de Korver (adviseur) en G. A. v. d. Meijde.

Rotterdam, 18 Nov. 1911. J. STUFKENS Lzn.

Oost- en West-Indisch
Literatuur-overzicht.

Verslag Rubber-tentoonstelling te Londen.

Van de hand van Mr. A. G. N. Swart, voorzitter der Nederlandsche Commissie, tevens Commissaris-Generaal, is verschenen het Verslag over de Internationale Rubber-Tentoonstelling, gehouden van 26 Juni tot 14 Juli in de Royal Agricultural-Hall, Islington, Londen, waarvan wij in dank een exemplaar ontvingen.

Aangezien de Nederl. pers indertijd uitvoerige mededeelingen over die alleszins geslaagde tentoonstelling heeft gegeven, zullen we uit dit Verslag slechts die gegevens putten, welke een idee geven van de verrassend groote uitbreiding der rubbercultuur in Ned.-Indië in weinig jaren tijds.

Terwijl het totaal der bij die cultuur betrokken kapitalen in 1908 voor Ned.-Indië f 41.609.000 bedroeg, was dit einde 1909 gestegen tot f 76.338.000, en einde 1910 tot f 254.258.900. En thans mag het in die cultuur gestoken kapitaal gerekend worden te bedragen nominaal f 278.780.400, waarvan uitgegeven f 207.596.000. Deze bedragen, ingedeeld naar de nationaliteit, doen zien, dat meer dan de helft uit Engelsch kapitaal bestaat, daarop volgt Nederland

met nominaal f 66.550.500, w.v. uitgegeven f 35.816.900.

Volgens de laatste gegevens bedroeg het aantal maatschappijen, die de caoutchouccultuur in Nederl.-Indië als eenige, of althans als hoofdcultuur beoefenen, in het midden van dit jaar 217. De indeeling dezer maatschappijen naar gelang van de ligging der door haar gedreven ondernemingen is als volgt: 102 met ondernemingen op Java; 95 op Sumatra; 12 op Borneo en 8 op Riouw.

Uit de Korte Berichten.

No. 24 der Korte berichten voor Landbouw enz. bevat een artikel over de economische ontwikkeling van het eiland Soemba.

In het overzicht van den algemeenen toestand wordt gewezen op de groote verbeteringen op dit eiland, sedert de invoering van een geregeld bestuur; een „handjevol soldaten” is „nog slechts noodig om enkele nog overgebleven en thans nog rondzwervende onruststokers op te sporen, terwijl overigens de bevolking overal goedgezind is en de gegeven bevelen zonder tegenstand opvolgt.”

Deze gunstige voorstelling van zaken klinkt intuschen wel wat vreemd, merken wij even op, wanneer men kennis neemt van het bericht in de Javasche Courant van 6 October jl., luidende:

„Bevolking Kodi, West-Soemba, 13 Augustus in opstand, twee politiedienaren vermoord, patrouille bestookt in bivak, trok terug op kampong Parona Berora (Kodi Belagar), civiel gezaghebber nam zonder verlies onzerzijds 17 Augustus niet versterkte kampong Tassi, 18 Augustus versterkte kampong Wiket Nimoe, waarbij vijand 50 dooden en gewonden, verzet gebroken, leider gevangen.”

Overigens bevat het artikel mededeelingen over de bodemgesteldheid van het eiland en vooral over de bestaansmiddelen der bevolking, waarin er op gewezen wordt, dat Soemba behalve voor paardenteelt, zich uitstekend leent voor de fokkerij van runderen, schapen en geiten.

In hetzelfde nummer verschaft het Encyclopaedisch Bureau nog gegevens over de pepercultuur in de Buitenbezittingen, meer speciaal in de residentie Palembang.

Indisch Vertaalboek.

Wij ontvingen, zegt de Java-Bode, ter aankondiging het Indisch Vertaalboek voor Meergevorderden door Dr. F. P. H. Prick van Wely, uitgave van Visser en Co. te Weltevreden.

Het boekje bestaat uit een 25-tal korte stukjes, die alle betrekking hebben op Indië, en welke door den heer Prick geschikt zijn bevonden voor vertaalwerk op de middelbare scholen.

Aangezien, zegt de samensteller in zijn voorrede, slechts een klein gedeelte onzer H. B. S.sers naar de een of andere moederlandsche inrichting van onderwijs overgaat, moet de leerstof voor de Ind. school in de eerste plaats ontleend zijn aan de Indische omgeving. De bestaande leermiddelen houden daar geen rekening mede. En nu doet de heer Prick met de uitgave van dit boekje een poging, om de H. B. S.-pupillen en anderen, die de moderne talen beoefenen moeten voor verschillende Indische examens, er toe brengen zich dragelijk te leeren uitdrukken omtrent dat, wat zij in hun onmiddellijke nabijheid waarnemen kunnen en waarmee zij hier te maken hebben.

De verzamelde vertaalstukken, die geen van alle spraakkundige spitsvondigheden bevatten, zijn ontleend aan onderscheiden geschriften over Indië.

Tijdschrift Kon. Nederl. Aardr. Gen.

Afl. 6 van den loopenden jaargang opent met een bijdrage van Prof. J. F. Niermeyer, getiteld: Barrière-riffen en atollen in de Oost-Indiese Archipel (met 2 kaarten).

De heer C. Craandijk bespreekt het dalen van de Sedoelang-eilanden op de Noordkust van Java (met schetskaartje).

De heer J. C. van Eerde doet belangrijke ethnographische mededeelingen over verschillende volkstammen op Nieuw-Guinea, hoofdzakelijk ontleend aan de verslagen en rapporten der militaire exploratie-detachementen. Waarbij de schr. de vraag stelt: wanneer zal het ethnologisch onderzoek van Ned.

VERKOOPHUIS

GROOT
HERTOGINNELAAN 103 DEN HAAG
Tramhalte lijn 3 :: VALERIUSSTRAAT.

Eenig adres voor hen die zich goed en voordeelig van nieuwe of TWEEDEHANDS-MEUBELN willen voorzien.

DAGELIJKS (ook des Zondags) GEOPEND
van 10—4 uur.

HOTEL VAN ZEBEN - Café Restaurant,

Wagenstraat 44, TEL. 411. DEN HAAG.

LOGIES met ONTBIJT vanaf f 1.50, PLAT DU JOUR van 12-2 uur à f 0.50, DINERS vanaf f 0.80 en hooger van 4½-7½ uur. Restaurant à la Carte gedurende den geheelen dag.

Aanbevelend, v. ZEBEN.

S. J. ROTTEVEEL,

Galileïstraat 58. — Telefoon 3197.

Koloniale waren, Comestibles.

ONTWAKING

ALGEMEEN MAANDSCHRIFT VOOR LETTEREN,
KUNST, SOCIOLOGIE EN WETENSCHAP.

ONDER REDACTIE VAN:

GEORGES EEKHOUDE, JACQUES MESNIL, LOD. BAECKELMANS, ARY DELEN, WILLEM GIJSSELS
OSCAR SIX, GUSTAAF VERMEERSCH.

BESTUURDER: SEGHER RABAUW.

Uitgave van: „t Kersouwen” te Antwerpen.

Administr. voor Holland: Overtoom 442, Amsterdam

Prijs per jaargang van 12 afleveringen f 3.—

Losse afleveringen f 0.30.

PROSPECTUS en PROEFNUMMERS op aanvraag GRATIS.

Vestigt U in NIJMEGEN!

Voor inlichtingen wende men
zich aan het SECRETARIAAT van

NIJMEGEN VOORUIT!

M. CROMMELIN, Voorzitter.
ALOYS B. JANSEN, Secretaris.

Au Corset Français.

DEN HAAG
PRINSESTRAAT 98
Telefoon 5546.

LEIDEN
VISCHMARKT 7
Telefoon 11.

— CORSETTEN OP MAAT. —
W. J. M. FREDERIKS — Corsetière.

Sigaren- en Sigaretten-Magazijn „T CENTRUM”
GORTSTRAAT 8,
tusschen Ketting- en Spuistraat — DEN HAAG.

Vraagt EL CONDE

beslist beste 2½ Cents SUMATRA-SIGAAR.

Speciaal ingericht voor export naar OOST- en WEST-INDIË.
Ruim assortiment ST. NICOLAAS-CADEAUX.

NOORDEINDE 79

Hemdenmaker

Indische
Uitrustingen.
Reclame Hutkoffers
(gepantserd)
35 x 50 x 100 f 10.40

BADHANDDOEKEN extra voordeelig.

Nieuw-Guinea aan deskundig personeel worden toevertrouwd en wanneer zullen de onderzoekers niet meer, als thans, vluchtige, zeer tijdelijke waarnemers zijn, maar geduldige vorschers, die bij een langdurig oponthoud onder de bevolking van Nieuw-Guinea een gezette studie van haar denken en gevoelen kunnen maken?

Overigens bevat deze afl. met betrekking op Indië nog de volgende opstellen: Het eiland Amelaoe en zijne bewoners. — Een en ander uit het jaarverslag van den Topogr. Dienst in Ned.-Indië over 1910 (met kaartje), door J. J. Staal. — De Idenburg-rivier (Nieuw-Guinea) (met tekstkaartje). — Protest, door Prof. A. A. W. Hubrecht (inzake naamsverandering van de „Maatschappij met den langen naam“).

Indologenblad.

Een hoofdartikelje in het no. van 15 Nov. handelt over „Belangstelling voor Indië“. De schr. juicht het toe, dat meer en meer die belangstelling toeneemt; vele instellingen en de dagbladen dragen het hunne daartoe bij; een aantal kundige mannen, zich geroepen gevoelend Indië nader tot Holland te brengen, bevorderen dit streven door het houden van populaire lezingen en het schrijven van populaire werken over Indië, maar toch zullen al deze pogingen een vrij schamel succes hebben, wanneer niet een machtiger factor zijne medewerking en steun verleent, nl. het onderwijs, en wel meer speciaal het Middelbaar onderwijs. Het is waarlijk bedroevend — zegt schr. — hoe weinig aandacht in de schooljaren, waarin het middelbaar onderwijs gegeven wordt, aan onze koloniën besteed wordt, immer slechts vormt de leerstof daarover een onderdeel van twee bijvakken: Geschiedenis en aardrijkskunde, terwijl men feitelijk een hoofdvak „Onze Koloniën“ op het leerprogramma moest aantreffen.

Zonder bezwaar zou men, volgens schr., bij het onderwijs de leerstof van enkele vakken kunnen inkrimpen, om de vrij gekomen uren te besteden aan onderricht over onze koloniën, want het verlies, dat door inkrimping dier vakken zal geleden worden, wordt ruimschoots vergoed door de aanwinst en kennis van Insulinde bij het opkomend Nederland.

De overige inhoud van dit no. bestaat grotendeels uit vervolg-artikelen, als: Iets over grondbezit van den Inlander. — De Islam en de beschaving. Voordracht van Prof. Dr. C. Snouck Hurgronje. — Hedendaagsche beschouwingen over strafrecht en straf. Voordracht van Prof. Mr. J. H. Carpentier Alting.

Vereeniging van Ambtenaren bij het Binnenl. Bestuur.

Van het orgaan of „Berichten en mededeelingen ten behoeve van de leden“ van bovengenoemde vereeniging zijn de Nrs. 15 en 16 tegelijkertijd verschenen. Het eerste bevat den tekst der „Verschenen beschouwingen betreffende het wetsontwerp tot reorganisatie van het Bestuurswezen in Ned.-Indië“. D. w. z. van de in Nederland verschenene, want ook de Indische pers heeft zich voor dit onderwerp geïnteresseerd, waarvan echter geen melding wordt gemaakt.

No. 16 geeft de voordracht van den heer J. Ballot, betreffende de nieuwe politiek ten opzichte der Zelfbesturen in de Bezittingen buiten Java en Madoera, welke voordracht, gehouden voor de leden der Vereeniging, in hoofdzaak eene bestrijding inhoudt der lezing van den heer Michielsen over het zelfde onderwerp, gehouden in de Vereeniging „Moederland en Koloniën“.

Indisch Militair Tijdschrift.

Inhoud van Afl. 10, jaarg. 1911: De dienstthond in Indië, door G. J. Tijnstra (slot). — Een v. Moltke'sche verdediging van onzen archipel (slot). — De Australiër, door A. P. Erzeij (d. w. z. het Australische paard). — Iets naar aanleiding van „Nogmaals de bewapening onzer Infanterie“, door A. J. Goosen. — Langs nieuwe banen, door J. van Roon. — Militair luchtscheepvaartmaterieel, door C. L. Voegelsang. — Het kalibervraagstuk der Bergartillerie, door J. Boodt en H. H. Maurer. — Het een en ander over de aanhangige voorstellen tot wijziging van de witte jas voor officieren en over de nieuw in te voeren veldkleeding. — De oplossing van het veldschijvenvraagstuk. — De aanval der Duitsche, Fransche en Russische Infanterie volgens de nieuwste voorschriften.

De Indische Mercur. No. 46.

Geschiedenis van de wetgeving op de suiker in de verschillende productielanden en haar invloed op de suikerproductie en -consumptie. V. Nederland, door H. C. Prinsen Geerligs. — De fabricatie van suiker uit suikerriet op Java, door H. C. Prinsen Geerligs, besproken door J. Sibinga Mulder. — De bestrijding van het klevurig worden van caoutchouc, door Dr. J. Dekker. — Het Europeesch personeel der Java'sche theondernemingen, door Dr. A. W. Nanninga. — De havenverbetering van Soerabaja. — De reedvoering van den Gouverneur-Generaal bij de opening der havenwerken te Soerabaja. — Het verbod van rijstuitvoer uit Ned.-Indië. — Diamantindustrie te Martapoera en omgeving. — De economische en financiële toestand van Suriname. — De betekenis van West-Australië voor Nederland en Nederlandsch Oost-Indië. — Kultuurberichten. — Kleine mededeelingen. — Verslagen van Maatschappijen. Enz.

Sinaasappel-aanplant in de West.

In „De West“ verscheen eenigen tijd geleden een begrooing van de hand van den heer J. A. Liems, over den aanplant van sinaasappelboomen. Op goede gronden meent de heer Liems, dat de uitvoer van sinaasappelen zeer loonend kan zijn in Suriname. Volgens zijne begrooing zou een kapitaal van een paar ton ruim voldoende zijn om een bestaande plantage uit te breiden met 300 akkers sinaasappelkultuur. Het zevende jaar overtreffen reeds de inkomsten de uitgaven, terwijl daarna zeer beduidende winsten kunnen worden gemaakt.

De publicatie dezer begrooing heeft eene discussie tusschen eenige planters uitgelokt, via „De West“, welke is overgenomen in De Ind. Mercur van den 14 November.

Weekblad voor Indië.

Inhoud van no. 26 (voor zoover betrekking hebbend op Indië): Een landvoogdelijke opwekking, door M. van Geuns. — Het veertigjarig doctors-jubileum van Dr. C. H. A. Westhoff te Bandoeng (met portret). — De groote manoeuvres in het Soemadangsche (met afb.). — De schipbreuk der Noorsche bark „Halvar“ bij Gorontalo (met afb.). — Noerani. Uit het leven eener Sumatraansche, door W. K. v. Daalen (vervolg).

Het Nederlandsche Zeewezen.

Behalve een artikel over Havenverbetering in Ned.-Indië (Soerabaja), bevat het no. van 15 Nov. van bovengenoemd tijdschrift het vervolg van „Voor drie jaren naar de Oost“, waarin de schrijver op gevoelige wijze de laatste ballontocht van den daarbij om het leven gekomen luit. ter zee Rambaldo beschrijft.

Handschriften der Leidsche Universiteitsbibliotheek.

Bij E. J. Brill te Leiden is verschenen: Supplement van de Javaansche en Madoereesche handschriften der Leidsche Universiteits-Bibliotheek. Deel II. Nieuw-javaansche gedichten en oud-, middel- en nieuw-javaansche prozageschriften. Het lijvige boekdeel van 552 blz. is bewerkt door Dr. H. H. Juyboll.

Uit eenigé Zendingsperiodieken.

Enige mededeelingen van de Zending in de Bataklanden (Sumatra). (Berichten uit de Zendingwereld, 15 Nov. 1911.)

Het begin der geloofsverkondiging op Borneo. — Namen der Papoeas. (De Katholieke Missiën, November 1911.)

**

Ten slotte den inhoud der Sammlungen des Geologischen Reichsmuseums in Leiden, Band IX, Heft 1. K. Martin: Vorläufiger Bericht über geologische Forschungen auf Java. — P. G. Krause: Ueber unteren Lias van Borneo. — K. Martin: Palaeozoische, mesozoische und känozoische Sedimente aus dem südwestlichen Neu-Guinea.

Leeszaal HEULSTRAAT 17. DEN HAAG.

Opgave van dagbladen en tijdschriften, ter lezing liggend in de leeszaal van het Hoofdbestuur van „Oost en West“, Heulstraat 17, Den Haag, welke dagelijks, Zon- en feestdagen uitgezonderd, geopend is van 's morgens 9 uur tot 6 uur 's namiddags:

De Planter, Onze West, Sumatrapost, Sumatrabode, Javabode, Bataviaasch Nieuwsblad, De Padanger, De Sumatra Courant, De Surinamer Courant, Soerabajasch Handelsblad, Nieuwe Soer. Crt., Deli Courant, Preangerbode, Javasche Courant, De Locomotief, Het Witte Kruis blad, De Nieuwe Vorstenlanden, De Hofstad, 20 diverse Maleische bladen en tijdschriften.

Verscheidene periodieken, waaronder: Hou en trou, Vrede door recht, De stem van Indië, Tijdschrift voor economische geografie, Indologenblad, De Banier, Neerlandia, De Booschapper, Revue économique, Indische Gids, Weekblad voor den handeldrijvenden en industriëlen middenstand, Exportblad, Cultura, Deutsche Kolonial Zeitung, Ned. Zendingbode, Maandbericht van het Nederl. Zending-Genootschap, Indisch Genootschap, Weekblad voor Indië met Dames Weekblad, Insulinde, Deutsche Wochenzeitung für Niederland und Belgien, La Gazette de Hollande, Ned. Staatscour. En tal van andere brochures, jaarverslagen, enz.

Vervolg opgave van bladen en tijdschriften welke nieuw ter lezing zijn gelegd in de Leeszaal, Laan v. Meerdervoort 187, Den Haag, die dagelijks, Zon- en feestdagen uitgezonderd, geopend is van 10 uur vóór- tot 6 uur namiddags.

Het Bat. Nieuwsblad t/m 25 October 1911;
De Locomotief t/m 24 idem;
Het Soer. Handelsblad idem;
De Sumatrapost t/m 25 idem;

EVERSEN & Co.
Tasmanstraat 142-148.
Telefoon 1854. DEN HAAG.
STALHOUDERIJ.
Levering van maand-Équipages.

NEDERLANDSCH-INDISCH ADMINISTRATIE-KANTOOR EN HULPBANK.
's-Gravenhage — Kortenaerkade 10.
CREDIET- en BANKZAKEN.
LEVENS- en BRAND-VERZEKERINGEN.
ADMINISTRATIËN.

VLEU PIA KUNSTPEL- ORG VERHUUR. PIANO's van f 5.— VLEUGELS „ -8.— REPARATIE. RU Afd. Gebruikte SPECIALE INRICHTING voor de	GOOSEN & SWAGERMAN DEN HAAG - BOEKHORSTSTRAAT 149.	ELS. NO'S. PIANO'S. ELS. p.m. off 50.—p.j. af. „ „ -80.— „ „ STEMMEN. IL. Instrumenten. voor het GEREEDMAGEN TROPEN.
---	--	---

A. SCHRÖDER & Co.
GROENMARKT 25/26 's-GRAVENHAGE
RUIME KEUZE
St. Nicolaas-Geschenken.
KLEEDJES - LOOPERS - ZAKDOEKEN
FANTASIE-ARTIKELEN
DAMES- en DIENSTBODENSCHORTJES.

Modemagazijn „BRUSSEL“,
Weimarstraat 61 :: DEN HAAG.
Speciale verkoop van
GEGARNEERDE DAMES-, JONGE DAMES-
en KINDERHOEDEN.
— CHAPELLERIE en BONTWERKEN. —
AUG. W. J. BRÜNINGS.

Tandborstels - Badmutsen - Sponsen
Bandages en Gordels.
Wed. G. STREITWOLF,
TELEFOON 2413.
105, NOORDEINDE 105.

RESTAURANT 1e ÉTAGE.
Plat du Jour f 0.50 - à la carte - Diners f 0.90, f 1.40,
f 2.— 's Avonds na 8 uur Plat du Soir f 0.75.
AUG. KNAPPSTEIN, Vlamingstr. 15-17
:: DEN HAAG. ::
Telef. Interc. 2479.
PARTERRE:
Melksalon, Lunchroom - Koude en warme spijzen.

De Sumatrabode idem;
Tjahaja Sumatra idem;
De Indische Mercur no. 47;
Weekblad voor Ned.-Indië no. 27;
Handelsberichten van het Ministerie van Landbouw;
Kort Verslag verg. Tweede Kamer S.-G.,
De Banier no. 42;
Neerlandia no. 11;
Bandera Wolanda no. 90;
Maandblad v/d Vereen. voor Vrouwenkiesrecht,
16de jaargang, no. 1;
Vrede door Recht no. 10.

MEDEDEELINGEN.

Van de Afdeling Nijmegen:

LEZING MET LICHTBEELDEN te houden op
Donderdag 30 November e.k., des avonds
8 uur, in de groote zaal van het Grand-Hôtel
du Soleil.

Spreker: de heer J. SIBINGA MULDER,
uit Bussum.

Onderwerp: „de Kina-cultuur in Azië en de wijze, waarop
die cultuur thans op Java wordt gedreven”.

Toegankelijk voor leden der vereeniging „Oost en
West”, met huisgenooten en twee invitées.

Het Afdelingsbestuur.

Officiële Berichten.

Uit de Javasche Courant van 20 Oct. 1911. No. 84.

Benoemingen, enz.

Civiel Departement.

Verleend: één jaar verlof aan den president van
den landraad te Medan Mr. H. J. Matthes; twee jaar
aan den onderwijzer J. J. Vrolijk.

Ontslagen: op verzoek eervol de commies A. L.
Ligtvoet; de ambtenaar op non-activiteit J. P. Th.
J. Brondgeest; de klerk mevr. L. Bakker—v. Lin-
gen; de commies W. M. C. Hooper.

Benoemd: tot chef der 2e afd. S.S. op Java I.
Wouters; tot ass.-resident van Lamongan L. Ch. A.
Fontein; tot commies 2e kl. C. F. A. J. Cortenbach;
tot notaris-vendumeester te Fort de Kock J. Town-
send; tot referendaris de 1e luit.-kwartiermeester J.
Schraevande; tot voorzitter van den landraad te
Djember Mr. A. J. C. M. Nelissen.

Belast: met de waarneming der betrekking van
civ.-gezaghebber van de Oostkust der onderafdeling
Noord-Halmahera, de 2e luit. der inf. H. M. C. v.
Dijk; in de res. Timor de 1e luit. J. G. F. van Son.

Benoemd: tot controleur ter beschikking van den
resident van Besoeki J. Ph. Baljon.

Geplaatst: te Pekalongan de administr. ambtenaar
A. E. Catalani; te Boni de id. H. R. Rookmaaker;
te Loeboeksikaping Ph. J. van der Meulen; te Agam
J. F. Mirandolle.

Benoemd: tot onderwijzer te Sawahlento J. W.
Wehsmeyer en W. J. Trouw; tot houtvester de amb-
tenaar op non-activiteit A. J. van Deventer.

Overgeplaatst: naar Padang de algem. ontvanger
L. K. J. Wepf.

Militair Departement.

Verleend: 11 maanden verlof aan den 1en luit. C.
A. Rijnders en J. P. E. van Ameijde.

Ontslagen: op verzoek eervol de kapitein der inf.
A. H. J. van Bremen.

Benoemd: tot Inlandsch 2e luit. der infanterie de
sergeanten-leerling van den cursus tot opleiding van
Inlandsche officieren B. W. Walangitang en A. H.
H. Kawilarang; tot 2en luit.-magazijnm. G. F. H.
Sippel.

Ontslagen: wegens lichamel. ongeschiktheid eervol
de 3e machinist bij de Gouv. marine H. A. Harten.

Uit de Javasche Courant van 24 Oct. 1911. No. 85.

Civiel Departement.

Verleend: 11 maanden verlof aan de onderwijzeres
mej. C. M. van Slee; 2 jaren aan het lid der Reken-
kamer B. Th. W. van Hasselt en aan den inspect.
voor agrarische zaken P. de Roo de la Faille; één
jaar aan den controleur R. A. Ph. Krauss.

Ontslagen: op verzoek eervol de onderwijzers L.
Patty en W. J. Loppies; de ambtenaar der in- en
uitvoerrecht F. A. N. Loth; de klerk H. B. Cithier
en J. C. Ztauk.

Benoemd: tot alg. ontvanger 2e kl. J. P. Peeters;
tot adsp.-adj.-chef S.S. op Java de luit. ter zee 2e kl.
J. Ph. P. Holtrop; tot commies te Palembang G.
G. Piay; te Muntok J. P. Stoelman; tot adj.-gouv.-
accountant I. J. W. Volmer; tot vendumeester te
Soerabaja W. Anthonijsz; tot ingenieur J. L. Moens
en F. G. Dumas; tot houtvester B. F. Haag; tot
controleur C. L. van der Bel; tot voorzitter van de
landraden te Sitoebondo en Banjoewangi Mr. C. H.
van Traa; tot griffier bij den Raad van Justitie te
Makassar Mr. A. J. A. Bake; tot ingenieur S.S. op
Java W. M. C. Vermast; tot opzichter-machinist P.
F. L. Mierop; tot wedono van Soebang Raden Soenia
Nata Madenda; van Maoek Mas Wangsa Atmadja;

tot controleur in de Z.- en O.afd. van Borneo H. P.
Schouten; tot onderwijzer te Palembang W. Broek;
tot onderwijzeres te Salatiga mej. J. B. Berkhout en
mej. A. M. van Mensch; te Batavia mevrouw M.
Roorda—Palm; te Toeloengagoeng mevrouw L. J.
Valk—v. d. Valk.

Militair Departement.

Ontslagen: op verzoek eervol de off. van gezondh.
D. Stibbe.

Geplaatst: bij het hoofdbureau van den gen. staf
te Batavia de kapitein der inf. F. J. P. Sachse en
de 1e luits. G. A. Scheffer en E. Sieburgh; bij den
gewestelijken staf in Atjeh de 1e luitenant J. L. A.
Bannink.

Overgeplaatst: naar het 12e bat. de majoor E. F.
Grooss; naar het 15e de id. J. H. C. Munter; naar
Bandjermasin de off. van gez. P. J. Eldering.

Geplaatst: bij het 6e bat. de kapitein A. Ruijsch
van Dugteren; bij het 8e bat. de 2e luit. J. Paris;
bij het 18e de Inlandsche luitenants R. W. Walangit-
ang en A. H. H. Kawilarang.

Overgeplaatst: naar Tjimahi de 1e luit. der art.
A. C. J. Jonquière; naar Magelang de off. v. gez.
W. M. van der Veur; naar Taroetoeng de id. H. v.
Zanten; naar Kendangan de id. Mas Asmaoen; naar
Tjimahi de id. C. J. Wegenaar.

Geplaatst: te Batavia de 2e luit. der cavalerie A.
E. L. Win.

Naamlijst van nieuw togetr. Leden.

	Contributie.
Th. Boon van Ostade, O.-I. Ambt. m. v.	f 2.—
H. F. den Hertog, Chef Kant. P. T., N.-I.	„ 2.—
T. H. Swindels, Leeraar H. B. S. N.-I.	„ 5.—
P. L. ten Cate, Ass.-Resident,	„ 2.—
B. de Lannoij, Hfdcomm. Dep. B.O.W. N.-I.	„ 2.50
Allen te Amsterdam.	
P. Nieuwenhuijs, Predik. N.-I. Amersfoort	„ 2.50
E. F. J. van As,	„ 2.—
H. W. Kramers, Kapt. Genie N.-I.	„ 2.50
Mevr. de Wed. A. J. Donck, geb. Naef	„ 2.—
te Apeldoorn.	
H. Verhagen, Opz. Mar. Etabl. N.-I., Breda	„ 2.—
A. J. Spoel, 1e Luit. Inf. N.-I.,	„ 2.—
L. van Leeuwen, Leeraar H. B. S. N.-I.	„ 3.—
Haarlem	
H. van Ophuijsen, Contr. B.B.	„ 2.50
Mevr. de Wed. C. Brinkman	„ 2.—
P. H. van Andel, Gep. Resident	„ 4.—
L. C. W. Beretty, Contr. B.B.	„ 2.—
E. C. Charlouis, Comm. Domeinkant. W.-I.	„ 2.—
S. E. P. A. van Haeften, 1e Luit. Inf. N.-I.	„ 2.—
H. van Houten, Alg. Ontv. N.-I.	„ 2.—
E. Keasburry, Hfdkant.chef P. en T. N.-I.	„ 2.—
Mr. H. Ch. v. Meerten, Vice-Pres. R.v.J.N.-I.	„ 2.—
J. von Michalofski, Landm. N.-I.	„ 5.—
S. Schoggers, Contr. B.B.	„ 2.—
J. Swaving, Opz. 1e kl. Waterstaat N.-I.	„ 2.50
Th. Volmering, Contr. B.B.	„ 3.—
H. H. Verhoeff, Onderwijzer N.-I.	„ 2.—
E. Velds, Refr. Dep. v. Landb. N.-I.	„ 3.—
C. de Groot, Contr. B.B.	„ 5.—
J. G. Mooyen, Contr. B.B.	„ 2.50
W. Reyders, Comm. Dept. v. Fin.	„ 2.—
G. L. N. Britt, Kapt. Inf. O.-I. L.	„ 2.—
Jhr. W. C. J. Verslujs, Adj.-Insp. koffiecul.	„ 2.50
W. F. H. Epke, Kapt. Inf. O.-I. L.	„ 2.—
D. Grivel, Insp. Inf. Onderw.	„ 2.50
H. Raders, Contr. B.B.	„ 2.50
N. J. C. van Polanen Petel, Gep. Kap.	„ 2.—
N. Christiaans, Architect B. O. W. N.-I.	„ 3.—
W. A. Zelle, Ambt. b/d. Posterijen	„ 2.50
A. L. Kamerling, Ass.-Res., m. v.	„ 2.50
W. C. Engelberts	„ 2.50
G. A. Menalda	„ 2.00

te 's-Gravenhage.

L. C. van Gendt, Civ.-Ing. N.-I., Haarlem	„ 2.50
R. A. Kern, Contr. B.B., Leiden	„ 2.—
G. L. N. van Es, Rotterdam	„ 5.—
C. J. Evers, Arch. B.O.W. N.-I., Rijswijk	„ 2.—
R. S. Metzelaar, Arch. b/d Waterst. N.-I.	„ 3.—
Ds. J. F. Verhoef, Predikant N.-I.	„ 12.—
Mevr. A. M. Kress, geb. Zwennes, Onderw.	„ 2.—
te Katwijk aan Zee.	
Mevr. van Marle, geb. v. d. Jagt, Menado	„ 4.—
J. A. Th. Krol, Pred. N.-I., Menado	„ 2.50
H. R. G. de la Parra, Arts, Off. van Gez.	
Endeh, Flores	„ 2.50
B. de Waal, Lt.-Kol. Inf. N.-I., Utrecht	„ 2.—
Abonn. Dep. v. Koloniën, 's-Gravenhage	„ 2.50

Van dit geïllustreerde nummer
make men vlijtig gebruik tot het
winnen van nieuwe leden voor
de Vereeniging „Oost en West”!

Indisch Restaurant

□ Vereeniging OOST EN WEST. □

LAAN VAN MEERDERVOORT 187

□ TELEPHOON No. 2655. □

INDISCHE KOKKIE

□ PLAT DU JOUR f1.— □

DINERS van f1.50

UITZENDING van DINERS
- en allerlei SCHOTELS. -

WISBRUN & LIFFMANN.

VEENESTRAAT 35-37. Tel. 2503. DEN HAAG.

Dames Modeartikelen.

Zijden stoffen, Fluweelen, Kantstoffen.
Alle soorten Garneeringen, enz.

Balartikelen.

Voor den Handel en Industrie.

Indien U nog niet is geabonneerd, gelieve
dan uw bedrijf (voor het desbetreffend vakblad)
en adres op te geven. Zonder twijfel zal U zich
abonneren. Proefnr. wordt gratis gezonden.

Het Weekblad voor den Handeldrijvenden
en Industrieelen Middenstand,

verschijnt in 4 verschillende edities.

Amsterdam - Amstel 18.

N. LOEB, Noordeinde 109.

Kleding en Meubilering op termijnbetaling.

20 gulden, per maand 2 Gld.

40 " " " 4 "

60 " " " 5 "

P. B. VAN MOORSEL & Co.

KERKPLEIN 11-12 — TORENSTRAAT 5-6
NAAST HET HOOFDPOSTKANTOOR
TELEFOON No. 2898 — DEN HAAG

GOEDKOOPST ADRES VOOR HET GEHEEL OF
GEDEELTELIJK INSTALLEREN VAN WONINGEN

VACANT

BERLIJN.

HOTEL HOF VON HOLLAND,
LOUISENSTRASSE 38.

HET EERSTE EN EENIG HOLLANDSCH HOTEL IN BERLIJN.
Kamers met 1 Bed van Mark 2 af, met 2 Bedden van Mark 4 af.

5 min. van BAHNHOF FRIEDRICHSTRASSE.
3 " " " UNTER DEN LINDEN.

Minzaam aanbevelend, J. v. VEELLEN.

ADVERTENTIËN.

Haagsche Philatelisten-Vereeniging

OPGERICHT 17 APRIL 1897

Erkend bij Kon. Besl. van 20 April 1903, No. 58, Staatscourant No. 110

- De Vereeniging stelt zich ten doel:
10. De bevordering der postzegelkunde in het algemeen;
 20. Het verzamelen van postzegels en poststukken tusschen hare leden te bevorderen en te vergemakkelijken.
- In het bijzonder tracht zij dit te doen door:
- a) het doen circuleeren van koopboekjes, samengesteld door hare leden;
 - b) het uitgeven van een tijdschrift;
 - c) het vormen van een bibliotheek;
 - d) het doen circuleeren van tijdschriften;
 - e) het houden van verlotingen;
 - f) het houden van bijeenkomsten.

Alle verdere inlichtingen worden verstrekt door den Secretaris-Penningmeester

TH. H. KLINKHAMER - Joan Maetsuyckerstraat 28.

DE NIEUWE GIDS

[MEDE NIEUWE SERIE VAN DE TWINTIGSTE EEUW EN HET TWEE-MAANDELIJKSCH TIJDSCHRIFT]

MAANDSCHRIFT VOOR LETTEREN, KUNST, WETENSCHAP EN WIJSBEGEERTE

ONDER REDACTIE VAN: Dr. A. ALETRINO, Dr. H. J. BOEKEN, LODEWIJK VAN DEYSSEL, Mr. FRANS ERENS, WILLEM KLOOS, JAC. VAN LOOY, FRANS NETSCHER

UITGAVE N. V. ELECTR. DRUKKERIJ „LUCTOR ET EMERGO” DEN HAAG :: AMALIA VAN SOLMSSTR. 2-4 :: TELEPH. 4424

AUG. SAVELKOUL,

v/h. J. VAXELAIRE & Cie.,
BATAVIA, AMSTERDAM, SEMARANG,
SOERABAYA.

SPECIAAL ADRES voor
Indische Uitrustingen

EN
HEERENKLEEDING naar maat.

Voor inlichtingen of aanvragen wende men zich alleen tot mijn firma te Amsterdam, daar ik in Nederland geen filialen of vertegenw. heb.

VACANT

BOEATAN = Heulstraat 19 = Den Haag

:- Rijke keuze Sint Nicolaas-Cadeaux. :-

VERWEEGEN & KOK,

ZADELMAKERIJ,

's-GRAVENHAGE Hoogstraat 23.
AMSTERDAM Kalverstraat 88/90.

LEDERWAREN en REISARTIKELEN

in grootst mogelijke sorteering.

ENORME COLLECTIE

Damestasschen en Weener lederwerk.

OPGAVE van Leden der Vereeniging „Oost en West”, die zich beschikbaar stellen voor het geven van privaattlessen in Ind. talen.

W. B. REGENHARDT,
Weimarstraat 309, 's-Gravenhage,	{ Maleisch
Javaansch
Soendasch
Atjehsch. }	} gediplomeerd.
A. H. J. G. WALBEEHM,
Obrechtstraat 363, 's-Gravenhage,	{ Javaansch.	
D. A. P. KOK, Edisonstraat 58, 's-Hage	{ Maleisch.	

LEDEN, die in deze opgave opgenomen wenschen te worden, kunnen zich opgeven aan den Secretaris der Vereeniging, Heulstraat 17, 's-Hage

INSCHRIJVINGSBILJET.

Ondergeteekende wenscht in te schrijven
voor het hulp- of ondersteuningsfonds der Vereeniging „Oost en West”: f.....

NAAM: WOONPLAATS:

Inzenden aan het Hoofdbureau van „Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag.

INSCHRIJVINGSBILJET.

De Ondergeteekende wenscht Lid te worden van de Vereen. „OOST EN WEST” en zijne contributie te bepalen op

Handteekening: WOONPLAATS:

Weekblad voor Indië,

onder Hoofdredactie van M. VAN GEUNS,
te SOERABAJA.

Prijs per 3 maanden f 2.50

Men kan zich abonneeren bij den agent voor Nederland: Uitgevers Maatschappij „Het Gemeenschappelijk belang” NIEUWE MOLSTRAAT 20, DEN HAAG.

KRUL'S KONINKLIJKE FABRIEK

van uitsluitend prima kwaliteit Chocolade, Fijne Bonbons, Enz. Hofleveranc.

KRUL'S CHOCOLAT SUISSE

Geheel volgens Zwitsersche methode bereid.

KRUL'S HAAGSCHE HOPJES

Waarborgen een uitmuntend van ouds bekend fabricaat.
Noordeinde 44 - DEN HAAG - Telefoonrs. 3165-3167.

Bekend adres van verzendingen naar INDIË voor het SINT-NICOLAASFEST, ook direct aan particulieren.

A. A. BOLT

CONFISEUR
PATISSIER

HOFLEVERANCIER.

BANKASTRAAT 4c, 4d, 4e, 4f - 's-GRAVENHAGE.

ECHTE INDISCHE SPEKKOEK.

Ook verkrijgbaar in „BOEATAN”, Heulstraat 19.

** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag, zijn de navolgende werksjes verkrijgbaar:

a. Jaarverslag der Vereen. 1910, geldelijke verantwoording van het Hoofdbestuur over de jaren 1909 en 1910, enz.

en

Opgave van de Eereleden, de samenstelling der verschillende besturen en commissies.

Prijs: 1 exemplaar f 0.20 en f 0.03 frankeerkosten.

b. Een Boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn, door J. H. en H. B.

Prijs: 1 exemplaar f 0.10, 50 ex. f 2.80;

voor Departementen en Leden der Maatschappij tot Nut van het Algemeen f 2.20 per 50 ex., plus 25 cent frankeerkosten.

c. Onze Oost II: iets over den Inlander en zijn Zieleven, door T. J. BEZEMER.

Prijs: 1 exemplaar 5 cent, 50 ex. f 2.—;

voor Departementen en Leden der Maatschappij tot Nut van het Algemeen f 1.55 per 50 ex., plus 25 cent voor frankeerkosten.

** Bij de Firma MARTINUS NIJHOF, Lange Voorhout 9, Den Haag, zijn verkrijgbaar gesteld:

a. Onze West:

I. De Kolonie Suriname, door REMAN IRÏS;

II. De Kolonie Curaçao, door M. VICTOR ZWIJSEN, Oud-Rector van het Colegio „Santo Tomás” te Curaçao,

Prijs per exemplaar f 0.25 en f 0.03 frankeerkosten.

b. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen; Werkkring en Vooruitzichten.

No. I. De Bestuursambtenaren in Nederlandsch-Indië.
Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.

No. II. De Geëmployeerde bij de Javasuikeer-Industrie.
Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.

No. III. De Rechterlijke ambtenaar in Nederlandsch-Indië.
Prijs: f 0.15 per exemplaar en f 0.01 frankeerkosten.

No. IV. De Ingenieur in Nederlandsch-Indië.
Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.03 frankeerkosten.

SINT NICOLAAS.

Om teleurstelling te voorkomen
gelieve men met bestelling van

SOUVENIR-FOTO'S
ONVERANDERLIJKE VERGROOTINGEN
(SPECIAAL VOOR INDIË) - (OOK NAAR OUDE PORTRETTEEN)
GEKLEURDE PORTRETTEEN, Enz.
:- niet lang te wachten. :-

Fotografie „ELITE”

SPIJSTRAAT 12a - DEN HAAG

TELEFOON 6893.
BILLIJKE PRIJZEN. ARTISTIEKE AFWERKING.

Geopend van 9—7 uur, ook Zondags.

Des avonds met Electrisch Kunstlicht. — Lift gratis.

SINT NICOLAAS-CADEAUX.

JOSEF VEDRAL, Molenstraat 19, DEN HAAG.
- TELEF. 9336Y. -

Specialiteit in alle soorten
SNAREN en TOEBEHOOREN.

Atelier voor nieuw- en vakkund'ge reparatiën.

Vereeniging OOST en WEST

Afdeeling 's-GRAVENHAGE.

Aan het Bureau LAAN VAN MEERDERVOORT 187, zijn van 10—12 en van 2—4 uur inlichtingen te bekomen omtrent de volgende personen die werk zoeken.

Men kan die inlichtingen ook per brief vragen aan den Secretaris der Commissie voor hulp aan werkzoekenden, des heer G. C. A. DE WITT, Reinkenstraat No. 56.

Juffrouw, oud 39 j., Prot., reeds 5 jaar in Indië geweest, wenscht weer als kinderjuffrouw met familie derwaarts te gaan.

Een geg. korporaal konstabel K. N. M. voor huisbewaarder, bureaunecht, geldinkasseeren, enz.

Eene dame voor het geven van lessen in de Engelsche taal.

Eene jonge dame voor het geven van lessen in teekenen en schilderen.

Eene dame voor het geven van lessen in de Fransche, Duitsche en Engelsche taal; hoofdacte middelbaar Engelsch en Lager Fransch en Duitsch.

Twee heeren voor het geven van lessen in Maleisch en Javaansch, waarvan één ook in Indisch Staatsrecht.

Eene Dame voor schrijf-, cōpiëer- of vertaalwerk uit het Fransch Duitsch of Maleisch

Twee Dames voor het geven van lessen aan spraakgebrekkigen.

Eene Dame voor administratieve werkzaamheden.

Drie geg. O.-I. militairen voor oppasser of magazijnknecht.

Een heer, oud-onderwijzer Kweekschool voor Inl. onderwijzers, voor het geven van lessen in de Maleische taal.

Zes dames en één heer voor pianolessen.

Eene jonge dame voor Gouvernante naar Indië; heeft L. en H. acte en acte Fransch.

Eene dame voor hygiënische ademgymnastiek.

Onmiddellijk beschikbaar twee Zeebaboes voor de reis naar Indië.

Eene Dame voor zanglessen.

Een juffrouw, oud 33 j., P.G., wenscht als kinderjuffrouw naar Indië te gaan, was reeds 3 jaar te Batavia als zoodanig werkzaam; spreekt Maleisch.

Twee bekwame linnennaaisters, waarvan een uit naaien gaat van 9—5 uur.

Twee jonge dames voor vioollessen, ook aan eerstbeginnenden.

Eene jonge dame (diploma muziek, piano en zang), wenscht met eene familie naar Indië voor les geven aan kinderen en behulpzaam in het huishouden.

Eene jonge dame, bekend met moderne talen, voor machineschrijven en stenographie.

Indische dienstboden kunnen zich aangeven in LAAN v. MEERDERVOORT 187 voor eene verandering van dienst. of een dienst bij een naar Indië terugkeerende familie; hetzij schriftelijk of mondeling; Voor eene voorloopige opname tot het tijdstip van weder in dienst treden bestaat geen gelegenheid. Leden van O. en W., geen direct belanghebbenden, worden verzocht zoodoorging hunne hulp hierin te willen verleenen.